

УКРАЇНО МОЯ! ТИ, ЯК ПОЛЕ, ЗАКВІТЧАНА...

*Помаранчеві сплески розкутої осені...
Ціла площа вирує прапорами надій.
Донедавна були ми усі безголосими,
А сьогодні співаєм, як цвіт, молоді.*

*Листопад кольори золоті розпросторює,
І витає над світом ранкова сурма.
В наші дні увірвалась новітня історія,
І в минуле уже повороту нема.*

*Україно моя! Ти, як поле, завітчана,
Зустрічаєш нехилу долю свою.
Непоко́ра жива знов зринає
над вічністю —
Ген веселка встає в степовому краю...*

*Ти у коси вплітаєш оранжеву стрічку,
Аж по віня наповнена сонячних мрій.
На майдані кипить розхвилюване
річище —
То народ піднімається праведний мій!*

Валерій КУЛИК,
27 листопада 2004 року,
м. Херсон

Фотопогляд «ТУТ НА МАЙДАНИ!»

Фото Г. Оберської

ПОГЛЯД

Увага світової громадськості нині прикута до України — тут бачимо масовий спротив народу, який вважає результати голосування другого туру президентських виборів, оголошені Центральною виборчою комісією (ЦВК), тотально сфальшованими і який скористався своїм конституційним правом і вийшов із протестами на майдани й вулиці. Країна набрала помаранчевого кольору — кольору коаліції “Сила народу”, яку очолює Віктор Ющенко. Демократичні країни Європи й Америки також не визнають легітимним призначення Президентом Віктора Януковича, в той же час його визнали Росія, деякі країни СНД та Китай.

Щоб розв’язати гостру післявиборчу проблему мирним шляхом, в Україну прибули високопоставлені представники Європи та президенти Польщі й Литви. За їх участю та участю протистоящих сторін і Кучми відбулася зустріч за “круглим столом”, у підсумковому документі якої підкреслюється необхідність незастосування сили та проведення переговорів між штабами Ющенка та Януковича. Як бачимо, Україна стала об’єктом нинішньої світової політики.

Тим часом події продовжують бурхливо розвиватися. По всій Україні прокотилася хвиля масових мітингів. Місцеві ради в областях, де переміг Ющенко, одна за одною почали висловлювати недовіру ЦВК та визнавати лідера коаліції “Сила народу” Президентом. Центром народного повстання став Київ — щодня на Майдані Незалежності та Хрещатику перебуває від 500 тисяч до півтора мільйона людей зі столиці та з усіх регіонів: чоловіків і жінок, молодих і літніх, робітників і бізнесменів, представників інтелігенції та студентів. Ціле містечко виросло на Хрещатику — понад півтори тисячі наметів. Служба безпеки та військові заявили, що не втручатимуться в політичне протистояння. Працівники міліції та прокуратури столиці та області, курсанти міліцейської академії стали переходити на бік народу.

Опозиція ж нарощувала тиск: заблоковано Кабінет Міністрів, Адміністрацію Президента, при потребі десятки тисяч людей пікетують Верховну Раду та ЦВК. “Помаранчам” були віддані найбільші споруди в центрі

столиці: Будинок профспілок, Український дім, колишній Жовтневий палац, перший поверх та сесійний зал Київради. Це багато в чому вирішило побутові проблеми людей — є де зігрітися, перепочити, попоїсти.

Помаранчевий майдан живе своїм особливим життям: тут створена радісно-збуджена атмосфера, дотримується порядок і дисципліна, постійно з людьми депутати фракцій “Наша Україна”, Соцпартії та блоку Юлії Тимошенко, цілу добу лунає музика, виступають майстри мистецтв, ось уже восьмий день не припиняється перманентний мітинг. При цьому не зафіксовано жодного випадку порушення громадського порядку.

Верховна Рада на своєму екстремому сесійному засіданні 27 листопада визнала результати повторного голосування такими, що “відбулися з порушеннями законодавства і не відображають волевиявлення громадян” (255 голосів), та висловила недовіру ЦВК (270 голосів). Було вирішено провести повторне голосування, для чого терміново підготувати зміни до Закону про вибори, які б унеможливили типові для минулих турів порушення та фальшування. Верховний Суд заборонив публікувати рішення ЦВК про результати голосування до розгляду скарги довірених осіб Ющенка.

Влада, вражена розмахом народного протесту та несприятливим для неї розвитком подій, гарячково заметалася. Зі східних областей почали ешелонами та автобусами перекидатися до Києва прихильники Януковича. Але очікуваного протистояння не сталося: “помаранчі” миролюбно зустрічали цих людей, годували, напували чаєм. Багато обманутих переходило на їхній бік. Не вдався й альтернативний мітинг прихильників Януковича на привокзальній площі: він не був таким масовим, як у ющенківців, і після виступу прем’єра розсмоктався. Провалився план із терміновою “легітимізацією” нібито перемоги Януковича (публікація рішення ЦВК у супереч постанові Верховного Суду була припинена; зі зміщенням спікера та проведенням інавгурації також не вийшло). У східних областях за зразком західних почалися акції на підтримку Януковича. При цьому стали використовувати

карту сепаратизму — регіонального розчленування України. У Северодонецьку зібрали так званий Всеукраїнський з’їзд народних депутатів і депутатів місцевих рад, куди поїхав і прем’єр, зігнорувавши засідання Ради національної безпеки та оборони (РНБО), де він мав би бути присутнім. Учасники цього зібрання засудили “антидержавні антинародні дії так званої опозиції, яка веде Україну до територіального розколу й катастрофи” та пригрозили проведенням референдуму (треба розуміти, в східних областях) щодо зміни адміністративно-територіального устрою України. На підмогу до розкольників прибув відомий українофоб, мер Москви Лужков. Він виступив із підбурливою промовою, що є безпардонним втручанням у внутрішні справи нашої держави. На жаль, Міністерство закордонних справ України оперативно не зреагувало на це, як не реагувало і в минулому, хоча давно вже слід було оголосити цього провокатора з Росії персоною “нон грата”.

Влада, у розрахунок на те, що опозиції не вдасться довго втримати під відкритим небом таку силу-силенну народу (люди від цілодобової вахти впродовж тижня втомилися), почала всіяко відтягувати час. Практично не реагував на події Л. Кучма, Генпрокуратура не проводила жодних дій щодо виявів сепаратизму з боку високопосадовців східних областей, ЦВК не визнала відповідних рішень парламенту, чинився шалений тиск на Верховний Суд, мляво велася, а потім і зовсім припинилися переговори між сторонами. У цій надзвичайно гострій і небезпечній ситуації Комітет національного порятунку, очолюваний Віктором Ющенком, змушений був поставити ультиматум Кучмі — його на Майдані суботнього вечора оголосила Юлія Тимошенко — протягом 24-ох годин виконати чотири вимоги:

1. Звільнити Януковича з посади Прем’єр-міністра за сприяння фальсифікації виборів, участь у сепаратистських акціях.
2. На вимогу постанови Верховної Ради від 27 листопада негайно внести на розгляд парламенту кандидатури нового складу Центровиборчком.
3. Звільнити з посад керівників Донець-

кої, Луганської та Харківської обласних адміністрацій — ініціаторів розколу України.

4. Дати термінове доручення генпрокурору і СБУ відкрити кримінальну справу проти сепаратистів-розкольників України.

У разі невиконання цих умов бездіяльність Кучми розцінюватиметься як злочин проти народу з наслідками, які передбачені Кримінальним Кодексом України.

За словами Юлії Тимошенко, якщо Кучма відмовиться виконати ультиматум, то “серед силовиків є достатньо відданих людей, і вони за законом готові порушити кримінальну справу з усіма наслідками”. А також вона попередила, що в ніч на понеділок можуть бути спроби розігнати мітинги на Хрещатику та навколо владних структур. Тому вирішено посилити пікети біля урядових будинків.

Дякувати Богу, ніч минула спокійно. Та Тимошенко мала рацію: вранці нардеп Петро Порошенко поінформував, що заступник генпрокурора, колишній прокурор Донецької області Пшонка підписав санкцію на застосування сили. Оскільки київська міліція для влади стала ненадійною, під Київ підтягнули кілька полків внутрішніх військ зі східних областей. Їм і було скомандовано увійти в столицю. Але рішучі дії пікетувальників та народних депутатів, які заблокували дороги, не дозволили їм цього.

Комітет національного порятунку розробив чіткий і конкретний план дій. Зокрема планується ініціювати на сесії Верховної Ради відставку уряду Януковича, відставку генерального прокурора Васильєва, відсторонення з посад адміністраторів областей, які ведуть до порушення територіальної цілісності держави, та притягнення їх до відповідальності згідно з законодавством.

У понеділок 29 листопада відбулася Погджувальна рада керівників парламентських фракцій та груп у спікера Верховної Ради Володимира Литвина. Вирішено сесію провести 30 листопада та обговорити на ній найгостріше питання — про сепаратистські наміри керівників південно-східних регіонів.

Закінчення на с. 5

АБЗАЦОМ

НАРОД ЛЯКАЮТЬ КРИМІНАЛЬНИМИ СПРАВАМИ

Головне слідче управління МВС України 24 листопада порушило дві кримінальні справи за ст. 341 Кримінального Кодексу (захоплення державних будівель і споруджень). Йдеться про “захоплення” прихильниками Віктора Ющенка університету імені Т. Шевченка, а також про “спробу захоплення” учасниками акції громадської непокори будинку Адміністрації Президента. Департамент зі зв’язків із громадськістю МВС прокоментував це так: “23 листопада близько 13 години група осіб, діючи у відповідь на заклики організаторів акції на підтримку Ющенка, увірвалася до Національного університету імені Т. Шевченка й закликала студентів приєднатися до масових за-

розслідувати в співробітництві з ОБСЄ можливі порушення”, — заявив міністр закордонних справ Нідерландів Бота. Між тим, генсек НАТО Яап де Хооп Схеффер також заявив, що результати виборів повинні бути переглянуті відповідно до “демократичних стандартів”. НАТО просить переглянути результати виборів і привести їх у відповідність із принципами демократії, що стане ключем до розвитку відносин України й Альянсу, зазначив Схеффер. Окрім того, держсекретар США Колін Пауел сказав, що США не визнають оголошених ЦВК результатів виборів в Україні легітимними. “Це критичний момент для української влади. Вона повинна вирішити: вона на боці демократії чи ні, вона на боці українського народу чи ні... Якщо українська влада негайно не відреагує на ситуацію, ми повинні будемо переглянути наші

Київ розгорнуті військові підрозділи російського спецназу “Вітязь” чисельністю до тисячі осіб, які були передислоковані в Україну напередодні дня голосування 21 листопада і залишаються в Києві до сьогоднішнього дня. “Цю інформацію ми отримали з різних джерел як в Україні, так і в Росії. Більше того, під час перебування на території Адміністрації Президента України ми самі бачили цих людей”, — сказав Зінченко. За словами Зінченка, “Вітязь” має 3 завдання: “На першому етапі — забезпечити знищення 10—15 знакових фігур із числа лідерів опозиції. Другий етап — ізоляція шляхом арешту кількох впливових членів команди Віктора Ющенка, які не є народними депутатами України і не мають депутатської недоторканності. Третій етап — це штучне провокування силових зіткнень і конфліктів на вулицях столиці, щоб створити передумови для введення надзвичайного стану. Ми маємо достовірну інформацію про те, що на території Адміністрації Президента Кучми, по вулиці Шовковичній, 20 уже протягом кількох днів розміщено роту бійців спецназу “Вітязь” для охорони Президента. Російських військових розцінюють як останній рубіж особистої охорони Кучми, який, як свідчать джерела, не впевнений у лояльності українських охоронців на випадок масових акцій протесту”, — наголосив Зінченко, повідомивши, що “всі російські спецназівці перевдягнуті в українську уніформу, і жоден із них не має при собі документів. Частину підрозділів завозили до Адміністрації Президента в нічний час на автобусах із харківськими номерами”. Центральний штаб передає цю інформацію голові СБУ Ігорю Смирнову для проведення розслідування. Зі свого боку, офіційні представники наших силових органів заперечують цю інформацію. Також київський мер Омельченко заявив, що в Києві немає силовиків з інших держав.

3 КИМ ОМЕЛЬЧЕНКО?

Мер столиці, що не раз заявляв про підтримку акції громадянської непокори в Києві, 24 листопада запропонував Президенту України Леоніду Кучмі для нормалізації ситуації в країні продовжувати виконання своїх обов’язків протягом трьох місяців. Про це він заявив під час наради в санаторії “Пуща Водиця” за участю самого Кучми, Януковича, Литвина та інших щодо надзвичайної ситуації в Україні.

КИВАЛОВ І ЦВК

Як повідомив на кількостотисячному мітингу на Майдані Незалежності Микола Томенко, Голова ЦВК Сергій Кивалов отримав хабара в сумі 21 600 000 доларів для оголошення Віктора Януковича Президентом України. Саме стільки перераховано на рахунок

РОСІЯ ЗА ЯНУКОВИЧА

Керівник кампанії Ющенка Олександр Зінченко заявив, що в

фото Ганни Оберської

фото Ганни Оберської

фінми доньки Кивалова “Самара і кактус”.

АВСТРАЛІЯ ЗАКЛИКАЄ НЕ ЗДАВАТИСЯ

24 листопада всі члени Союзу українських організацій Австралії заявили, що їхнє обурення проведенням і результатами виборів таке ж потужне, як і на Майдані Незалежності в Києві. Розуміючи, що результати цього річних президентських виборів в Україні визначають внутрішню та зовнішню політичну перспективу України, українці в Австралії засудили порушення фундаментальних прав громадян. Від імені всіх українців Австралії Союз у своєму зверненні підтримав всенародно обраного Президента України Віктора Ющенка й закликав український народ не здаватися.

ВЛАДА ПЕРЕХОДИТЬ ДО ЮЩЕНКА

Заступник міністра економіки та євроінтеграції Олег Гайдук подав у відставку, пояснивши, що таким кроком підтримує людей, які зібралися на масові акції протесту в Києві. Прокурор прокуратури Київської області Володимир Кравець також звільнився з органів прокуратури, “вважаючи неможливим своє подальше перебування на службі у зв’язку з винятково складною обстановкою в державі”.

фото О. Цецури

Фанати Януковича

Одночасно більше 300 українських дипломатів висловили свою позицію в тому, що Україну повинен очолити лідер, який має “справжній мандат довіри українського народу і чий особистий моральний авторитет буде визначальним для зміцнення авторитету й ролі України у світі”. Окрім того, 25 листопада про свою масову підтримку учасників акцій протесту на підтримку Ющенка оголосили курсанти Академії внутрішніх справ України. Чимало з них приєдналося до мешканців наметового містечка на Хрещатику, а тисячі від 26 листопада беруть участь у постійному мітингу на Майдані Незалежності. Урешті, по всій Україні представники правоохоронних органів, прокуратури, СБУ, різних силових спецпідрозділів (у тому числі ОБО-Зу), а також військовослужбовці заявляють про підтримку народу з народним Президентом Віктором Ющенком. Начальники управлінь і відділів УМВС Івано-Франківської області визнали Ющенка Президентом України. Командувач За-

хідного оперативного командування генерал-лейтенант Михайло Кучин заявив, що його підлеглі в жодному разі не застосовуватимуть зброї проти свого народу.

ЄВРОПА БОРЕТЬСЯ ЗА УКРАЇНУ

Комітет закордонних справ Європейського парламенту підкреслює, що Президент України, “який був обраний шляхом порушень, не матиме довіри міжнародного співтовариства, що шкодитиме інтересам України”. Комітет закордонних справ Європарламенту переконаний, що “вибори в Україні були маніпуляцією і що результат, оголошений ЦВК, був сфальсифікований і тому не може бути визнаний”. Європарламент висловлює свою солідарність із народом України, право якого на чесні вільні вибори було порушене, йдеться в заяві цієї впливової міжнародної інституції. Зі свого боку, Британія приєдналася до США й Канади та відмовилася визнати результати українських президентських виборів. Британський міністр закордонних справ Джек Стро заявив, що Британія не погоджується з офіційними результатами українських виборів. Цікаво, що депутати грузинського, польського та німецького парламентів ходять на роботу з помаранчевою атрибутикою. Грузинські й польські парламентарі принесли з собою стрічки, а німецькі депутати із фракції Зеленої та Соціал-демократичної партії на своїх столах поклали жовто-гарячі апельсини й мандарини. Таким чином вони висловлюють підтримку сотням тисяч українців з усіх регіонів України, які чимало днів мітингують у центрі Києва на захист демократії в Україні. Окрім того, як відомо, для врегулювання конфлікту між владою і народом у столиці України приїжджали експрезидент Польщі Лех Валенса, нинішній президент Олександр Квасневський, представники ЄС та інших міжнародних структур, які однозначно не визнали легітимності результатів виборів в Україні.

ментації принесли з собою стрічки, а німецькі депутати із фракції Зеленої та Соціал-демократичної партії на своїх столах поклали жовто-гарячі апельсини й мандарини. Таким чином вони висловлюють підтримку сотням тисяч українців з усіх регіонів України, які чимало днів мітингують у центрі Києва на захист демократії в Україні. Окрім того, як відомо, для врегулювання конфлікту між владою і народом у столиці України приїжджали експрезидент Польщі Лех Валенса, нинішній президент Олександр Квасневський, представники ЄС та інших міжнародних структур, які однозначно не визнали легітимності результатів виборів в Україні.

МІСЦЕВІ РАДИ ВИЗНАЛИ ЮЩЕНКА ПРЕЗИДЕНТОМ

25 листопада о 15.00 в українському домі відбувся Надзвичайний Всеукраїнський з’їзд депутатів місцевих рад за участю депутатів органів місцевого самоврядування усіх рівнів, які прибули до Києва. Перед тим учасники загальнонаціонального страйку ухвалили “Резолюцію всеукраїнського віча”, звернену до депутатів різних рівнів, яку оприлюднив А. Матвієнко. Місцеві ради будуть відштовхуватися у своїй діяльності в регіонах саме від рішень координаторів громадського опору та вказівок народного Президента

ходів на Майдані Незалежності”. Щодо Адміністрації Президента, то найвищі посадовці МВС дійшли до ще більшого абсурду, стверджуючи, що “близько 10 тис. осіб, дотримуючись закликів активістів акції на підтримку Ющенка, народних депутатів Юлії Тимошенко й Олександра Зінченка, прибули о 21 годині на вулицю Банкову й спробували захопити будинок Адміністрації Президента”, хоча лідери опозиції постійно наголошували на мирних акціях протесту й 23 листопада ніяких конфліктів із охороною Адміністрації не було, натомість велися переговори депутатів із керівництвом силовиків. Нагадаємо, що 23 листопада учасники акції громадянської непокори розбили наметове містечко біля АП, і тисячі протестантів досьогодні блокують АП, Кабінет Міністрів і Верховну Раду в столиці. З іншого боку, учасники всенародного опору взяли під контроль Український дім, Будинок профспілок, Жовтневий палац, кілька поверхів Київської мерії тощо.

КАНАДА, ГРУЗІЯ, США, БРИТАНІЯ, ПОЛЬЩА, ЛИТВА, НІМЕЧЧИНА, ЄС І НАТО ПІДТРИМУЮТЬ НАШ НАРОД

24 листопада канадський віцепрем’єр Анна Леллан заявила, що “уряд Канади не може визнати, що результати, оголошені Центральною виборчою комісією відбивають щире демократичне волю українського народу. Канада відкидає оголошені остаточні результати”. З іншого боку, генсек ООН Кофі Аннан висловив стурбованість розвитком ситуації в Україні, де після другого туру президентських виборів виникла “напружена політична ситуація”. Свою позицію щодо ситуації в Україні висловив і глава МЗС Нідерландів Бернард Бота, що головує в ЄС, а також представник ЄС Хав’єр Солана. Від імені ЄС у Київ приїждить спеціальний представник Нік Біхман. “Ми вважаємо, що результати виборів повинні бути розглянуті серйозно та об’єктивно, і закликаємо українську владу

Віктора Ющенка. Між тим, Резолюція віча говорить: “Ми, учасники Всеукраїнського Віча на Майдані Незалежності, вимагаємо від обраних нами міських, селищних та сільських голів, депутатів місцевих Рад усіх рівнів заявити: органи місцевого самоврядування ніколи не змиряться з наругою, ніколи не визнають Януковича легітимним Президентом України і будуть виконувати на своїх територіях лише вказівки та розпорядження Віктора Ющенка, якому 21 листопада віддали свої голоси більша половина громадян України. Ми закликаємо Надзвичайний Всеукраїнський з'їзд депутатів місцевих рад створити Центральний виконавчий комітет місцевих рад, який за умови фактичної втрати нині ще чинною владою своєї легітимності візьметься координувати зусилля органів самоврядування з метою забезпечення конституційних прав і свобод громадян, підтримання нормального життя наших сіл і міст, співпрацювати з Комітетом національного порятунку”. Про визнання Президентом Ющенком проголосили сотні обласних, міських і сільських рад по всій Україні, зокрема Рівненська й Львівська обласні ради, Березинська районна рада, Дубенська міська рада, Кузнецовська міська рада, Острозька міська рада, Рівненська міська рада, Дубровицька міська рада, Костопільська міська рада, Здолбунівська міська рада, Дубенська районна рада (Рівненщина), Звенигородська міськрада, міська рада Острога, Сокальська районна рада, Недригайлівська селищна рада в Сумській області, міська рада Бережан, міська рада Березані Київської області, Шепетівська й Нетішинська міські ради Хмельницької області, Бориспільська міська рада, Яготинська, Ірпінська та Ізяславська міські ради, Богородчанська районна рада, Верховинська районна рада (Івано-Франківська обл.), Галицька районна рада та міська, селищні та сільські ради (41 рада), Городенківська районна рада та міська, селищні та сільські ради (12 рад), Долинська районна рада та міська рада, Калуська районна рада, Коломийська районна рада, Косівська районна рада, Надвірнянська районна рада та міська, селищні та сільські ради (10 рад), Збаразька міська рада Тернопільської області, Червоноградська міська рада Львівської області, Новомиргородська міська рада Кіровоградської області, Ірпінська міська рада Київської області, Рівненська міська рада, Косівська районна рада Івано-Франківської області, Чернівецька обласна рада, десятки інших місцевих рад Черкащини, Житомирщини, Київщини, Буковини, Волині, Галичини...

СТУДЕНТИ: СВОБОДУ НЕ СПИНІТИ!

“Міністерство освіти й науки України заявляє, що будь-яке переслідування студентів за їх участь у громадсько-політичних акціях, які здійснюються відповідно до Конституції та законодавства України, вважає неприпустимим”, — зазначено в офіційній заяві, підписаній міністром освіти й науки Василем Кременем. “Що стосується режиму роботи вищих навчальних закладів, у тому числі графіка навчального процесу, оголошення канікул, тимчасового припинення занять, аж до оголошення страйку, то це — прерогатива університетів, рішення яких визнає Міністерство в межах законодавства України”, — наголосив міністр. Нагадаємо, що безстроковий страйк було проголошено викладачами й студентами багатьох ВНЗ, у тому числі повністю страйкують Києво-Могилянська академія та Вінницький політехнічний інститут.

Підготував
Олександр СОЛОНЕЦЬ

ПОЗИЦІЯ

ЗАЯВА Всеукраїнського товариства “Просвіта” ім. Тараса Шевченка

Дорогі брати і сестри, громадяни незалежної України!

Маємо щастя жити в історичний момент, коли можемо на повен голос заявити, що в українському суспільстві сформувався, чітко означився і заговорив мовою власного народу загальнонаціональний лідер Віктор Ющенко. Чи не вперше за всю новітню історію України з'явилася постать, навколо якої об'єдналися старше і молодше покоління, українськомовне і російськомовне поспільство, городяни і селяни, інтелігенція і робітники малих та великих міст України.

Разом із лідером Віктором Ющенком зросла ціла когорта перспективних політиків — від 18 до 40 років, людей, які понад усе ставлять незалежність Української держави та її демократичний шлях у світовому колі народів. Народного Президента Віктора Ющенка активно під-

ВІДОЗВА

До всіх органів правопорядку та військовослужбовців України

Ми, громадяни України, опинилися в центрі світових подій, переживаємо епохальний момент, сьогодні творимо майбутнє своєї країни.

Ми — громадяни однієї держави, ми — єдиний народ, який не ділиться на схід і на захід, північ і південь, цивільних і військових та міліціонерів, пенсіонерів чи працюючих.

Ми закликаємо усіх працівників органів правопорядку, всіх військовослужбовців дотриматися присяги на вірність Україні й не виконувати злочинних наказів, за які доведеться відповідати перед народом і власним сумлінням. Ми разом із вами зробили свій вибір, тож допоможіть нам його захистити.

Ви — люди сильні. Тож у цей вирішальний час проявіть силу ваших характеристик, силу ваших переконань. Не дозволяйте собою маніпулювати, не дозволяйте використати вас як засіб для розправи над власними громадянами. Війна з власним народом — це безглузда війна, адже йдеться не про порушення, а про відновлення закону. Ми віримо, що зброя у ваших руках стане запорукою спокою і правди, а не насильства.

Потрапляючи в складну ситуацію — від невідомого міста до невідомого майбутнього, — кожен, свідомо чи ні, звертає свій погляд до людини у формі. Ми сьогодні свідомо звертаємося до вас, бо віримо, що ви оберете правильний і чесний шлях.

Ми віримо, що для тих мільйонів людей, які вийшли сьогодні на вулиці Києва та багатьох інших міст, ваша присутність буде підтримкою і захистом, а не загрозою. Ми захищаємо і вашу гідність, ми захищаємо і ваші права людини, тож захистіть нас. В єдності — сила народу! Разом ми сильні, разом ми вільні й нас не подолати!

Від імені Ради ректорів вищих навчальних закладів Львівщини

Іван ВАКАРЧУК,
ректор Львівського національного університету імені Івана Франка, професор

Фото Г. Оборської

тримали просвітяни всіх без винятку областей України — ще від переможної ходи “Нашої України” на виборах до Верховної Ради нинішнього скликання та в його президентських перегонах 2004 року.

Влада та її приручена ЦВК хочуть украсти переконливу перемогу Віктора Ющенка в другому турі виборів, прикриваючи масові фальсифікації в Донецькій, Луганській, Миколаївській та інших областях України.

“Просвіта” Київського, Львівського, Івано-Франківського, Вінницького, Чернігівського, Харківського, Одеського та інших крайових об'єднань одностайно підтримує Віктора Ющенка, а Всеукраїнське товариство “Просвіта” від усіх своїх членів визнає його єдиною достойним обійняти найвищу державну посаду Гаранта Основного Закону, що провіщає святе право українських громадян обирати владу.

У цей вирішальний для України

ГРУПА МІЖНАРОДНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ, ЧЛЕНІВ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ РОСІЇ ЗАЯВЛЯЄ

Представники Об'єднання українців Росії — складової організації Світового Конгресу Українців — взяли участь у спостереженні за виборами Президента України: проведенням передвиборної кампанії, голосуванням 31 жовтня 2004 р. та повторним голосуванням 21 листопада 2004 р.

Група спостерігачів у кількості 18 громадян Російської Федерації з Москви, Санкт-Петербурга, Республіки Татарстан та ряду інших регіонів країни відзначає, що передвиборна кампанія з боку кандидата від влади була далекою від демократичних норм. Владні й підвладні структури на місцях, використовуючи адміністративний ресурс, чинили шалений тиск на виборців. Від керівників організацій, підприємств під загрозою втрати посади вимагали заяв трудових колективів на підтримку В. Януковича. Керівники вищих навчальних закладів примушували студентів підписуватися, що вони проголосують за того ж кандидата. Мали місце опитування і перепис населення з позначкою, за кого буде голосувати виборець. Усі державні засоби масової інформації працювали виключно на кандидата від влади. Перед виборами проводився підкуп виборців, зокрема пенсіонерів.

Під час виборів, особливо при повторному голосуванні, різними методами проводилася масова фальсифікація результатів. Наприклад, у деяких регіонах, зокре-

ма Донецькій, Луганській областях, у порівнянні з першим туром явка виборців зросла на 10—20 відсотків, на деяких дільницях проголосувало навіть 103—105 відсотків виборців за рахунок неконтрольованого та багаторазового використання відкріпних талонів. Практично стовідсотковим голосуванням за В. Януковича відзначилися спеціальні виборчі дільниці; є дільниці, де 10—15 відсотків виборців проголосувало влома. На багатьох дільницях спостерігачів кандидата від опозиції не було допущено до контролю за проведенням виборів та підрахунком голосів.

У Російській Федерації переважна більшість громадян України не змогла проголосувати через відсутність виборчих дільниць у місцях компактного проживання, зокрема в Західному Сибіру, на Далекому Сході, Крайній Півночі. Натомість стараннями Посольства України в РФ та Міністерства закордонних справ України було здійснено спробу створення значної кількості додаткових дільниць для явної підтасовки результатів голосування, яка лише в останній момент була відки-

ЗАЯВА Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка

Всеукраїнське педагогічне товариство ім. Г. Ващенка висловлює рішучий протест у зв'язку з викраденням мафіозно-кримінальною владою дійсних результатів народного волевиявлення на виборах Президента України 31 жовтня та 21 листопада ц. р.

Заявляємо: єдино легітимний Президент Української держави — Віктор Ющенко. Тож цинічні спроби олігархічних кланів, вдаючись до ще, мабуть, нечуваних за своїми масштабами у вселюдській історії виборчих фальсифікацій, протягнути на найвищу в країні посаду западливого слугу прогнилого кучмівського режиму можуть викликати у всіх чесних освітян України лише гнів та обурення. Йдеться про намагання, які, маючи глибоко аморальний характер, крім того, що ізолюють Україну від усього цивілізованого світу, щонайзгубніше позначаються і на справі виховання нинішнього та наступних поколінь українських громадян.

Всеукраїнське педагогічне товариство ім. Г. Ващенка закликає: освітяни України, станьмо стіною у цей найвідповідальніший історичний час на захист засад правди, совісті, честі, підтримаймо справжній вибір свого народу, все зробимо для його офіційного визнання!

Окремо звертаємося до керівників вищих навчальних закладів: не виявляймо фальшивої турботи про буцімто “непорушність” навчального процесу в обставинах всеукраїнського політичного страйку, підтримаймо цю протестну акцію українського народу, беззастережно станьмо на його бік.

Слава чесній громадянській позиції українських освітян!
Слава Україні!

А. Г. ПОГРІБНИЙ,
професор, голова ВУПТ ім. Г. Ващенка, 23 листопада 2004 р.

МЕМОРАНДУМ

нута Верховним Судом України. У приміщенні Посольства України в Російській Федерації безперешкодно розповсюджувалася створена спеціально для агітації за кандидата В. Януковича газета “Час України”. Велими показовим фактом поведінки високопоставлених урядовців було й те, що під час проведення одного з заходів у Посольстві глава Дніпропетровської облдержадміністрації В. Януба дозволив собі грубі випадки проти опозиційного кандидата. Посольство крізь пальці дивилося на участь у передвиборній кампанії В. Януковича іноземних громадян. Усе це, як відомо, категорично забороняється українським законодавством.

Аналіз результатів спостережень за виборами Президента України дає незаперечні підстави заявити, що виборча кампанія та самі вибори проведені зі значними порушеннями законодавства України, загальноприйнятих демократичних норм, а їхні результати не можуть бути визнані такими, що відповідають реальному волевиявленню громадян України.

За дорученням групи міжнародних спостерігачів — членів Об'єднання українців Росії

Валерій Семененко,
перший заступник голови ОУР,
член Ради директорів Світового Конгресу Українців, керівник групи спостерігачів
24 листопада 2004 р.

ЛУГАНСЬК

Щодо наявності масових порушень Закону України "Про вибори Президента України" на Луганщині не може бути сумнівів. Зокрема з метою фальсифікацій бралися на облік особи, які прописані за певною адресою, але не мешкали за нею, діяли мобільні групи псевдовиборців із відкріпними посвідченнями, чинилися інші протиправні дії. Близько 15-ої години 21 листопада було здійснено напад на обласний штаб "Сили народу", охоронця приміщення штабу та активістів, які перебували поряд, було побито. Під час підрахунку голосів, особливо в сільській місцевості, спостерігачів і навіть довірених осіб майбутнього народного Президента не допускали на дільниці, а бюлетені за Віктора Ющенка перекидали на користь провладного кандидата.

Прагнучи справедливості, тільки з обласного центру близько тисячі молодих людей уже 23 листопада виїхали до Києва для участі в багатолюдному мітингу на Майдані Незалежності. Для них обласне об'єднання "Просвіти" збило триста комплектів поштової білизни та ковдр. У Луганську ж протестні акції проти організованого свавілля владних структур розпочалися в четвер, 25 листопада, пікетуванням приміщення обласної ради, переважна більшість депутатів якої вже тоді взяла курс на сепаратистські дії. Організаторами акції стали обласне об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта" імені Тараса Шевченка, організація "Східна громада", партія "Батьківщина", СПУ, УНП. Того дня в пікетуванні взяли участь понад дві тисячі прихильників Віктора Ющенка, які слухали виступи, присвячені конкретним випадкам порушень на виборчих дільницях, періодично скандуючи: "Ющенко! Ющенко!", "Нас багато — і нас не подолати!", "Україна — єдина!", "Банду Кучми — геть!", "Луганськ — за зміни!", "Свободу не зламати!".

Одного з керівників акції, голову "Східної громади" Василя Петрівного, було на кілька годин затримано міліцією за використання гучномовця під час пікетування, що, за словами "правоохоронців", було незаконним. Тому форму проведення акції довелося змінити. Починаючи з п'ятниці 26 листопада, щоденно о 13-й годині в центрі Луганська відбуваються мітинги протесту, які збирають по кілька тисяч осіб. Промовці на мітингу наголошували,

що саме цими днями гартується НАЦІЯ, незалежно від мови щоденного спілкування, віросповідання й місця проживання її членів. Учасники акції дізналися про утворення обласного Комітету національного порятунку, про підтримку народного Президента Віктора Ющенка трудовим колективом Луганського заводу вугільно-машинобудування імені Пархоменка, почули привітання на свою адресу з різних міст нашої України.

Разом із тим, саме в п'ятницю почалися спроби антидемократичних сил перешкодити проведенню мирних акцій захисників свободи. Цього дня навпроти учасників мітингу вишикувалися лави переважно зовсім молодих людей і навіть діточок із одного з дитячих садків під прапорами "Партії регіонів", СДПУ(о), "Трудової України". Прихильники Януковича намагалися заглушити виступи на підтримку народного Президента, в некоректній формі голосно паплюжачи Віктора Ющенка та його прихильників, вмикаючи технічні засоби.

Також 26 листопада Луганська обласна рада прийняла рішення про звернення до депутатів обласних та місцевих рад ряду обласних та місцевих рад, що мало кінцевою метою проголошення так званої Південно-Української чи Південно-Східної Республіки. Антиконституційність такого рішення очевидна, тому обласне об'єднання товариства "Просвіта" негайно ухвалило звернутися до Генеральної прокуратури України з вимогою дати правову оцінку вищезазначеним діям Луганської обласної ради та вжити всіх адекватних заходів, зокрема притягнути винних осіб до кримінальної відповідальності.

У суботу 27 листопада о 10-й ранку відбувся мітинг-панакхид пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій, організова-

ний "Просвітою" (голова обласного об'єднання — Володимир Семистяга) і Асоціацією дослідників голодоморів в Україні (обласну філію очолює активна просвітянка Ірина Магрицька).

Близько полудня стався інцидент, коли "біло-сині" ображали літню жінку — прихильницю Ющенка, а за неї заступився "помаранчевий" активіст-просвітянин Олександр Антонов. За деякий час О. Антонова зупинили міліціонери, які вимагали особисті документи і, зрештою, переписали всі дані.

О 13-й, як і в попередні дні, відбувся мітинг на захист демократії в Україні. Одночасно збиралися підписи громадян проти розчленування України. Прибічники ж Януковича були, м'яко кажучи, напідпитку, розмахували пляшками з пивом, намагалися захопити імпровізовану трибуну, якою став постамент пам'ятника Тарасові Шевченку, та вигуками, свистом і технічними засобами заглушували виступи учасників мітингу. Врешті-решт, було підвезено потужну радіоапаратуру, що унеможливило продовження мітингу — протестної акції. Метою таких дій була провокація сутичок, що стало вповні явним наступного дня, а особливо — в понеділок.

У неділю прихильники Віктора Ющенка були відтіснені на край майдану. Але й туди невдовзі проникли "біло-сині" молодики, які вигукували провокаційні репліки та, зрештою, побили кількох активістів, один із яких зі скривавленим обличчям опинився на асфальті. По медичну допомогу змушена була звернутися молода дівчина.

Наслідком северодонецького так званого з'їзду стало те, що 29 листопада мітинг опозиції в Луганську навіть не розпочався. Активісти "Просвіти", наближаючись до майдану, були попереджені організаторами акції, які, без перебільшення, врятували їм здоров'я, а, може, й життя. "Біло-сині" молодики кийками та металевими прутами вже побили багатьох, навіть жінок із дітьми. Міліція знову-таки бездіяльно спостерігала за всім жахотям...

Луганське обласне об'єднання "Просвіти" просить голову Товариства "Просвіта" Павла Мовчана звернутися до депутатським запитом до Голови Верховної Ради України В. Литвина та Генерального прокурора України Г. Васильєва з вимогою дати належну оцінку подіям, що відбулися в Луганську та покарати винних у порушенні конституційних прав і свобод громадян на крайньому сході України, згідно з чинним законодавством держави.

Мешканці Луганська — прихильники народного Президента України Віктора Ющенка — повні рішучості до кінця відстояти справжній вибір усього Українського народу та запобігти будь-яким сепаратистським намірам керівництва області, яке фактично поставило себе поза законом.

● Прес-центр Луганського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта" імені Тараса Шевченка

КРИМ

Заклики до змін державного устрою країни лунали в Сімферополі на Форумі депутатів усіх рівнів рад автономії.

Про те, чи мають громадяни України — кримчани право на дотримання конституційних прав, не йшлося взагалі. Прибічникам позиції В. Ющенка — заступнику голови ВР АРК Ільмі Умерову й депутату Анатолію Сенченку — розпалена пристрастями зала виступити не дала.

Натомість лунали пропозиції варіантів "оптимального" розчленування країни. Депутат Сергій Ціков — голова Російської общини Криму — закликав "почати роботу з федералізації України". Депутат-комуніст Лентун Безазієв запропонував оголосити референдум "за утворення самостійної республіки Крим на території нинішньої автономії". Якийсь оратор вискочив на сцену з істеричним криком: "Негайно приєднатися до Росії!". Дискутували так запально й довго, що, врешті, голова ВР АРК Борис Дейч за-

явив, що жодних заяв про відміну державного устрою оголошувати не буде.

У резолюції Форуму його учасники "з тривогою й боєм усвідомлюють, що наша Батьківщина стоїть на грані антиконституційного перевороту, розколу України, громадянського протистояння", заявили "Ні!" руйнуванню основ конституційного ладу України". Президента Л. Кучму закликали вжити найрішучіших заходів для забезпечення конституційного порядку в країні, Верховний Суд України — визначити, наскільки законними були вибори, а Верховну Раду України — скерувати зусилля на консолідацію суспільства та забезпечення верховенства закону. Події не повинні розвиватися за силовим сценарієм, наголошено в документі.

На Форумі створили спеціальну комісію щодо захисту Конституції Криму й України, до якої чомусь не увійшли голова ВР, уряду авто-

номії та Постійний представник Президента України в Криму. Утрималося керівництво автономії і від участі в аналогічному зібранні прибічників В. Януковича в Северодонецьку.

По закінченні Форуму, який транслювався на площу, його учасникам довелося проходити крізь кількатисячний гурт пристрасно мітингуючих прихильників В. Ющенка. Тут усі почули основну вимогу кримських "помаранчевих": проведення повторного голосування другого туру виборів президента. Обов'язково — в умовах рівного доступу обох кандидатів до ЗМІ.

Глава уряду Криму запропонував запровадити мораторій на проведення усіх політичних акцій. Та щоденні хвилі "біло-блакитних" й "помаранчевих" зібрань на центральній площі Сімферополя та інших міст півострова змінюють одна одну й тривають без сутичок досі.

СЕПАРАТИСТИ ВІДСТУПАЮТЬ

Попри все, коли опозиція і Верховна Рада заявили, що сепаратистів треба притягнути до кримінальної відповідальності, сепаратистський запал у кримських політиків зник.

Голова ВР АРК **Борис Дейч**: "Ми щиро вдячні кримчанам, громадянам усіх національностей і різних політичних переконань за те, що політичний процес у Криму не виходить за нормальні цивілізовані рамки. У цьому чимала заслуга й органів влади на місцях".

Глава уряду автономії **Сергій Куницин**: "Питання федералізації України, можливості приєднання Криму до Росії, які підняли в Северодонецьку, ставити сьогодні не можна. Я б цього не робив, бо це політично неправильно й невинувато. Крим — складова частина України, конституційно в полі України, Україна врахувала наші особливості, дала нам автономний статус. Тому наші органи влади, питання приєднання чи від'єднання від чогось — не ставлять!".

Усі міністерства й відомства автономії запевняють — економічна й фінансова ситуація на півострові буденна, ніяких серйозних симптомів дестабілізації економіки Крим не відчуває, запас міцності є. Нормально забезпечено ритм енергосистеми, запасів продовольства й палива. Стабільно йдуть надходження у бюджети усіх рівнів, Пенсійний фонд, соціальні виплати. Масового зняття коштів у банках немає. Банкіри пов'язують активність клієнтів не стільки з громадсько-політичними процесами, скільки з наближенням Новорічних та Різдвяних свят. Катаклізмів півострів не відчує.

Міліція Криму заявила: обстановка в автономії повністю контролюється, а гарантією спокою й стабільності на півострові є високий рівень політичної культури кримчан. Усі політичні заходи прибічників кандидатів у президенти проходять організовано, толерантно, без порушень громадського порядку. У цьому, підкреслили правоохоронці, чимала заслуга як самих кримчан й штабів кандидатів, так і органів внутрішніх справ.

● Матеріали з Криму підготував **Віктор ХОМЕНКО**

ПЕРЕДПЛАТА 2005

ПОДАЛЬША ДОЛЯ ПРОСВІТЯНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА
У ВАШИХ РУКАХ!

СЛОВО — **ЦЕ ВАШ ВИБІР!**

РАЗОМ
ПЕРЕМОЖЕМО!

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ

НА РІК	37 грн. 86 коп.
НА ПІВРОКУ	19 грн. 18 коп.
НА МІСЯЦЬ	3 грн. 41 коп.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
30617

СТОЮ НА МАЙДАНІ

Передмістя Житомира тоді називалося хутір Смоківка. Армія звільнила Київ і покотилася на Житомир. До нас. До мене. Наші йдуть! Тоді я написав першого в своєму житті вірша (“О, Київ, Київ, батьку сивий! Це друга молодість твоя”) і вперше в житті побачив, як мама підфарбовує губи уламком висохлої на сухар довоєнної помади (а було мамі лише 30 років). У середині листопада ми зустрічали своїх. Були вони стомлені та бліді, мали на собі сірі тілорізки з пожмаканими погонами й розбиті кирзові чоботи, кашляли, сякалися і через слово гнули матюки... Були такі замордовані, як і ми — ті, хто їх зустрічав. Але це — не головне. Швиденько прилаштували “Катюшу” і через увесь Житомир почали бити по західних передмістях, де німці ще опиралися. Залпи “Катюші” з їх специфічним звуковим супроводом прекрасно сприймаються в кіно, то годі й казати про те, коли вона, рідненька, стоїть за п’ятдесят метрів від твоїх вікон, там, де ще недавно збирав ожину... Гітлер капут! Попереду було не визволення, а нова тоталітарна окупація, був ще один голодомор 1946—1947 рр., але ті дні були суцільним незапам’ятованим щастям — відразу і моїм особистим, і тим, що єдине для всіх...

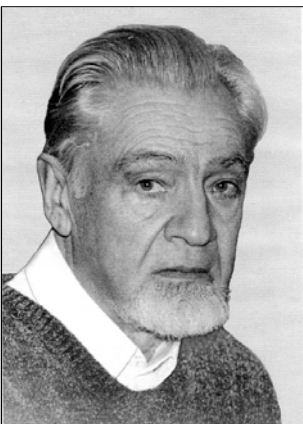
Удруге я відчув таке піднесення у дні, коли “союз нерушимий” уже догнивав, але ще гнів. Під проводом професора Л. Пирого (якщо маєте ці рядки перед очима, вітаю, пане Любомире!) створювалося Українське лікарське товариство. А за спиною президії — великий жовто-блакитний прапор; так матеріально, “живцем” я його бачив уперше. Ніколи я начебто не був “тонкослізним” (як про таке казала моя бабуся), але мусив-таки дістати хустинку й витерти очі.

Стою на Майдані. Дивлюся, слухаю — і тремчу: дожив! Дожив до свого третього щастя. І знаю розумом, і відчуваю душею, що всіх цих людей шаную і люблю. Не завжди був певен, що “вони” заслуговували на гарячі почуття, бо щоразу на президентських виборах голосували не так, як мені хотілося б. Я — за Чорновола, а обирають Кравчука, я — за Кравчука — обирають Кучму (на цілих десять років!). Але — було й минулося. Повернімося на Майдан. Читаю написи на транспарантах: “Коростень. Древляни за Ющенка!” І я з древлян... “Умань за Ющенка!” У сумнозвісній “уманській ямі” на межі життя і смерті з наскрізною кульовою раню в грудях балансував мій бать-

ко, технік-лейтенант 2-го рангу Платон Войтенко.

“Малин. Так!” Неподалік Малина на нас, жінок і дітей, німецький пілот скидав гранати з невеликого літачка, мало не чіпляючи колесами за голови.

А ще (і то веселіша історія) потрапляє на очі скромний транспарант “Село Запрудка”. Був колись на Київщині Розважівський район, а в ньому — Запрудка. Коли німці на початку зими 1943 р. знову вибили наше військо з Житомира, ми з матюком рушили в біженці. День за днем, пішки долаючи холодні й голодні кілометри, дійшли мало не до Києва і на якийсь час отаборилися в Запрудці. Отож, разом із Іваном, рудим синомком нашої тимчасової господині, пішли до якогось хлопчика в сусідню хату. А там не втрималися і поцупили гарненький горн у

солдатів із військового оркестру. Вдома заховалися під ліжку і дмухали невміло в блискучу трубу, а вона раз по раз болісно зойкала. Пограбовані музиканти нас розшукали й за ноги витягли з-під ліжка — спочатку Івана, а тоді й мене. Від своїх матерів ми обидва дістали прочуханки, але під трибунал не потрапили.

А ось іще транспарант: “Ромни тут!” У 1944-му, на Покрову, мій батько в Карпатах утратив ногу, після ампутації лікувався в Ромнах, у військовому шпиталі.

Проте не забуваймо, що для багатьох людей такими ж щемно-значущими є назви “Краматорськ”, “Єнакієве” чи “Керч”. Мають право голосувати за Януковича. Мають право бути сліпими, — але мають його. Якщо їм не розвидниться, хай за нього голосують удруге, але без брехні й криміналу на виборчих дільницях. Зрештою, оце і все. Дуже просто.

Як різоче відрізняються обличчя тих, хто на Майдані, від похмуро-злісних казенних масок учасників сепаратистського “сходняка” в Севе́родонецьку! А славетна російська інтелігенція здебільшого мовчить, орієнтована чи то на “білу гвардію”, чи то на “чорну сотню”, ніяк

не второпає: в Києві не хочуть бунтувати, а українці борються за свободу і для себе, і для росіян.

Які вірші можуть написатися в такі буремні дні? Не знаю, бо поки не пишуться ніякі. Хіба що...

Над Дніпром

Ходить Кучма над рікою, Носить жорна під рукою. Ні змолоти, ні спекти, Ні до Путіна втекти.

Письмо из Киева в Москву

У нас весна, хотя косые Метут метели над

страной. Ты опозорила, Россия, Признав, что Янукович — твой.

Ситуация й справді пікантна: маленький кремлівський дзюдюїст двічі вітає з перемогою В. Януковича, натомість Верховна Рада визнає повторне голосуван-

Довгенько живу на цьому світі. Траплялося і се, і те, як у кожного з нас. Наразі говоритиму про події особливі, про дні, причетні до чогось такого, що — не лякаючись патетики — можна назвати визначальним для всього життя.

ня 21 листопада таким, що через фальшування не віддзеркалює справжнього волевиявлення народу, — і скасовує його. “Положение хуже губернаторского...”

А назагал політичне, сказати б, віршування не часто буває вдалим. Проте не втримаюся і зачитую вірша зі своєї збірки “Всесвітній вертеп”, що вийшла друком у січні ц. р.:

“Сичі в гаю не замовкали, // Скрипіли мудрі ясени. // Ми довго радості чекали, // А з нас сміялися шакали, // А з нас сміялися ВОНИ. // Свої, чужі, вожді, опришки, // Прем’єр, бандити, президент. // У них батіг, у них і віжки, // Для них гранітний постамент. // Вони — укралі. Заховали. // А я живу. Пишу. Кую! // Я вас переживу, шакали! // Я — незалежний. Я — плюю!”

Багато цікавого діялося на історичному засіданні Верховної Ради в суботу, 27 листопада ц. р. Найголовнішою, звичайно, є постановва про скасування підсумків того фарсу, який відбувся під час “першого/другого туру”, і про недовіру ЦВК. Але маємо бачити й те, хто і як голосував. Більшість, колись загнана в кошару президентським канчуком, мертва. “Спірно дід вмирає, варто й чарку дати” — таке прислів’я читаємо в “Словнику” Б. Грінченка. За звичину для “кошари” смердючу атмосферу бився хіба що один п. Шуфрич (зопалу навіть назвав своїх колишніх однодумців “лохами” — нічого не зробиш, “феня”...) де гарантія, що колись ще зустрінемося, що зможемо віддячити?

Шуфрич бився, як лев. Але пам’ятаймо, що леви, попри свої міфічні шляхетні звички, б’ються лише за шмат м’яса. Чи то решта так званої коаліції усвідомила, почервоніла й покаялася, чи то поспішають відхреститися від того, хто осоромився, — зрештою, не суттєво. Особисто мені шкода, що наш перший президент Л. Кравчук не утримався на тій висоті, на яку його підняла історія. Попри імпазантну зовнішність, об’єктивно став кимось на зразок козачка, якого посилають у лавку за оселедцями. Якщо вам, шановні читачі, ще не надокучили мої вірші, то ще раз розгорну “Всесвітній вертеп”: “Оркестрик грає під вікном. // Несуть порожній гроб з вікном. // Небіжчик поки що живий. // Веселий, жвавий, молодий. // Але проїли звірі // В його

людності до різних народностей має такі рейтинги: словаки — 7 %, німці — 30 %, росіяни — 30 %, євреї — 37 %, українці — 42 % (!). Ми для них — найгірші... Маємо багато сумних сторінок у стосунках з поляками. Безглуздо була б спроба підрахувати, хто кого скривдив більше, але...

Колись на конференції в Кракові я виголосив свою відповідь польською і польськи ж давав інтерв’ю для телебачення. У перерві між засіданнями до мене підійшла поважна пані професорка; у перекладі на українську діалог був такий:

— Чи пан є насправді українцем?

— Так, але мою прабабцю Марцю мій прадід Петро привіз на Полісся з Варшави — служив там у війську.

— Чи тієї прабабці є достатньо, аби пан знав польщизну?

фото О. Ващенко

сумлінні — діри. // Йому раніше смерті // Судилося померти”.

Не писалося це “під” якусь конкретну персону, але — на жаль — стосується багатьох. Одним із найбільших розчарувань у моїх контактах із політиками була приватна розмова з паном Ікс про пана Ігрека (їх імена знаємо сьогодні не лише ми з вами, а й цілий світ). Кажу першому про другого:

— Як ви з ним співробітничаете? Адже він — генетичний зрадник.

— Я знаю, — спокійно відповів пан Ікс. А співробітництво тривало... Сьогодні, здається, панове Ікс та Ігрек розійшлися.

Маю трохи польської крові, і ставлення поляків до України нуртує мене не лише в політичному, а й в особистому плані. За підсумками одного з опитувань, нещодавно проведеними польськими соціологами, неприязнь тамтешньої

— Ні.
— Чи мав пан спеціальні мотиви для вивчення нашої мови?

— У вас видавалася література, якої ми в СРСР не мали, — наприклад, Джойс, Пруст, а також американські детективи.

— І то є все?
— Загалом.
— Дивний з пана українєць.

Пані професорка відійшла, сповнена сумнівів щодо моєї персони. Як на неї, я би мусив бути якимось іншим (може, з рогами?).

Так було, але, вочевидь, тепер буде не так. Поляки, які виборили свободу через свій власний “Майдан”, не можуть не побачити нового українця (але нового, а не “нового” — того, що накрав і став скоробагатьком). “За нашу і вашу свободу!” — прекрасне гасло, яке може поєднати (і поєднує) народи. Кілька слів про матема-

МОЛОДІЖНИЙ ФОЛЬКЛОР

Разом нас багато!
Нас не подолати!
Фальсифікаціям — ні!
Махінаціям — ні!
Поняттям — ні! Ні — брехні!
Ющенко! Так!
Ющенко! Так!
Це наш Президент!
Так! Так! Так!
Ми — не бидло!
Ми — не козли!
Ми України дочки й сини!..
(У стилі реп,
виконує помаранчева молодь)

тичну експертизу загальнодержавних виборчих протоколів, які оприлюднила наша недолуга ЦВК. Якщо йдеться про перший тур голосування, то підсумки експертизи (яку я проводив із колегами-математиком Олександром Ходзінським) оприлюднені в “Україні молоді” (18.11.04). Експертну оцінку другого туру ми закінчили 25 листопада й надіслали в одну з поважних щоденних газет: чекаємо на публікацію. Якщо коротко, то йдеться про фальшування, сказати б, дикого масштабу. Математичне шило стирчить із брехливого виборчого мішка, як жало змії. Потворна химера — КучКіЯн — зробила свою справу так, як того хотіла. Не мусимо дивуватися: така традиція нинішньої влади. Зауважу, що впродовж останнього часу я тричі інформував С. Ківалова про підсумки експертизи, але його Високобрехливість жодного разу не відгукнувся: Ківалову ніколи, бо він рахує — чи то бюлетені, чи то купюри.

Ті фальшування, завдяки яким останні 5 років у президентському кріслі сидів гром. Кучма, були не меншими. Свою посаду гром. Кучма обіймав не за законом. Маю на увазі закони совісті. Нехай гром. Кучма не думає, що на минувшину нема ні суду, ні суддів. Люблю російську класику і не забув віршів, які вчив у школі: “Но есть, есть Божий суд, наперсники разврата...” Зрештою, це мають вирішувати правники — достатньо буде Божого суду чи варто призначити суд присяжних. Але до цього ще треба дожити. Не знаю сьогодні, що буде в Україні (чи навіть з Україною), коли побачить світ нове число “Слова Просвіти”. Пильнуйте! І не дуже покладаймося на Захід. Про сфальшованість президентських виборів 1999 року вони там знали не гірше, ніж ми тут. Але тодішній Л. Кучма їх влаштовував, тож мовчали. Шукають, насамперед, своєї, а не нашої вигоди.

● Володимир ВОЙТЕНКО, професор

Я — НАРОД!

Так сказав Юрій Андрухович в ефірі “5-го каналу” 27 листопада в передачі “5 копійок” з Романом Чайкою. І влучніше передати атмосферу, яка панує серед прибічників Віктора Ющенка на Майдані Незалежності в Києві, не можна.

“Я за все життя не чув стільки ввічливих слів, як за сьогодні”, — каже молодий чоловік поряд зі мною. Та й справді, вас штовхнуть один раз, а вибачаться десять. Пройдіть крізь натовп. Люди розходяться, намагаються поступитися, дати якомога зручніше пройти, щоб ви не зачепилися чи, борони Боже, не впали. Он біля метро “Хрещатик” підсковзнувся чоловік, і хіба один підбіг допомогти піднятися? Скажіть мені, що це? Куди поділася українська байдужість? І чи колись вона була?

“Візьміть, тут светри, шарпетки”, — хіба раз почуєш за день? Кажуть, тепло одягу вже вдосталь. А люди несуть і несуть. Збирають одяг і в інших містах, везуть до Києва.

— Беріть пирижечки, свіженькі, з маком! Домашні!

— Дякуємо. Та ви краще тим, що у наметах, несіть.

«У ЛЮДЯХ ЦВІТЕ ЛЮДСЬКЕ»

— Дивіться мені, щоб не були голодними!!!

І здавалося б, команда Віктора Андрійовича добре організувала харчування мітингуючих. А люди все одно приносять їжу з дому. Несуть термоси з чаєм і кавою, коробки, кульки з випічкою та бутербродами. Ми ніколи раніше не зустрічалися, і

де гарантія, що колись ще зустрінемося, що зможемо віддячити?

“І що це таке? Я й по телебаченню бачила!!! Вас сварити треба!”. Про що це пані? Невже на Майдані хтось проти Ющенка? “Де це ваші шапки? Щоб мені подягувати, а то ж захворієте!”. Так он воно що! Посміхаємося, обіцяємо виправитися. Погодьтеся, таку турботу не купиш за гроші!

Виголюшують: “Хто загубив сумочку з мобільним телефоном, підійдіть, будь ласка, до...”. Звідки така порядність? Нагадайте, коли це сумочку чи мобільний телефон повертали власнику без винагороди?

Що це? Наречена в білосніжній сукні? Невже весілля? “Дайте прапор Україні молодим!”, — вигукує хтось. “І прапор

Ющенка! Дайте прапор Ющенка”, — вже вигукують самі молоді. Фотографуються, фотографують інші собі на згадку про диво-весілля помаранчевої революції. “Давайте “Многая літа” молодим!” — закликає якийсь пан. І перехожі спиняються, підходять ближче, знімають капелюхи (!) та співають “Многая літа”. А потім: “Гірко! Гірко! Гірко!”

І революція така раз на століття! І люди такі не шодня! І більше не буде таких днів! І ми не знаємо, що буде завтра! І ми не знаємо, як боронитимемо завтра свою свободу! Але ми вже напевно знаємо, що ми — народ! Що я — народ!

Розцвітай, українська сило! Розцвітай, українська порядносте, інтелігентносте, вихованосте!

● Ольга СКРИПКИНА, студентка

Людмила ТАРАН (письменниця): **“УСЕ ЦЕ — НАШЕ БЕЗСМЕРТЯ”**

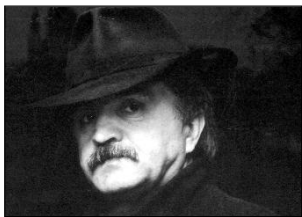
— Це — потрясіння. Бути свідком пробудження народу, перетворення окремих людей, цілковито індивідуальних до політики чи просто оглушених, зазомбованих, перетворення за лічені дні — щастя, яке в мене вже ніхто ніколи не забере.

Мушу покаятися перед рідним народом, бо я вже не вірила в таку його фундаментальну вражаючу перебудову. Як я помилилася! Сталося диво, і сталося саме тоді, коли Господь сподобив Україну на це. Це Він явив нам оголені буттєві засади, зло й добро майже в чистому вигляді — з тим, аби кожен із нас зробив свій доленосний вибір. І тепер, нарешті, цілий світ має повагу до України, її народу.

У ці дні кінця листопада я стояла з людьми на Майдані Незалежності, я плакала й співала, скандувала... Такого почуття солідарності й спорідненості ніколи не могла б і уявити. Усе це — наше безсмертя.

Спасибі колегам із ТРК “Ера”, “Радіо Нарт” і “5-го каналу”: високопрофесійні, чесні, толерантні журналісти стали прикладом і зразком для наслідування. І ще в ці дні я могла читати тільки Книгу книг. Саме там — відповіді на всі питання моменту. І зокрема є там слова про те, що “настало виповнення часу”. І — “ти вже не раб, але син”.

Отож, вірю: з Божою поміччю подолаємо всі труднощі. Нас багато — нас не подолати!

Василь ГЕРАСИМ'ЮК (поет, лауреат премії імені Т. Г. Шевченка): **“САМЕ ТАКІ СУПРОТИВНИК НАМ ПОТРІБНИЙ”**

— Я думаю, будь-який літератор сьогодні скаже те, що на поверхні. Істина очевидна — на наших очах населення стає народом, нацією. Про це буде багато написано. Про французьку революцію написано стільки, що навіть якщо цілодобово читати, життя не вистачить. Народ давно мусив усвідомити себе народом. У сьогоднішніх подіях видно Провидіння. Навіть у тому, хто є супротивником Ющенка. Саме такий супротивник, із усім його минулим й сьогоднішнім був потрібний, аби люди збагнули, що, коли вже цього виберуть, то це вже щось не те. Це очевидно. Й не хочеться це забалакувати, воно повинно виферментувати.

А кілька супутних моментів, які особливо допекли, згадаю. Насамперед, — це позиція московського Патрі-

архату. Ця Церква завжди була інституцією держави, але аж так не можна. Їм треба згадати Достоевського. Коли він створював образ Великого Інквізитора, весь час запитував себе: “Чи зробив би так Христос?” Цим священнослужителям теж варто запитати в себе: “Чи зробив би так Христос?” Тоді все стане на свої місця. У моєму карпатському селі перед виборами казали: “Ми будемо голосувати за Ющенка, бо він не вкрав і боїться Бога”.

Ще одне — мовна проблема. Будь-яка мова звучить природно, це — лише засіб спілкування. Але Президент повинен розмовляти українською мовою. Це — свідчення нашої гідності.

Юлія ЄМЕЦЬ-ДОБРОСОСОВА (письменниця, кандидат філософських наук): **“ЗАРАЗ НАЙГОЛОВНІШЕ — НЕ ДОПУСТИТИ, ЩОБ НАС РОЗ'ЄДНАЛИ”**

— Ця ситуація склалася не сьогодні, вона складалася протягом десяти років, антизаконні системи відпрацьовувалися ще на минулих

Костянтин РОДИК (редактор журналу “Книжник-review”): **“ЛЮДИ НЕ ТАКІ ДУРНІ, ЩОБ НАВ'ЯЗУВАТИ ІМ СВОЮ ТОЧКУ ЗОРУ”**

— Останні дні для мене були дуже важкими, оскільки я не міг для себе якось спрогнозувати події. У четвер відбувся якийсь перелом, завдяки тому, що влада, здається, зрозуміла, що тиском, силою нічого не вирішить. Те, що зараз відбулася робота на “1+1”, що журналісти “УТ-1” почали об'єктивніше висвітлювати події, для мене є знаковим. Проривається інформаційна блокада, адже на сході України опозиційні канали відсутні. На двох найбільших телеканалах працювали політехнологи й пропагандисти, а не журналісти. Вони завели людей у глухий кут. Мені довелося чути, як якийсь російський канал назвав “5 канал” “радіо в телевізори”. Це справді так. На “1+1” та “Інтері” робляться фаховіші новини завдяки технології. Їм було зручно робити фахові темники — у них є техніка, можливості.

тувала Тараса Шевченка: “Від берегів Дону до швидкоплинного Дніпра — одна земля, одна мова, один Бог, одне обличчя, навіть пісні одні і ті ж, як однієї матері діти...” Я продовжую цю однаковість до Карпат. У цей час спекулювати на роз'єднанні нації, створювати ворожнечу — неприпустимо. Ми — єдина культура. Наближається Різдво. Ми всі будемо колядувати — у нас одні колядки, одна мова пісень, я це знаю, бо збирала пісні з усіх регіонів України. Я із Буковини, у нас вишивають білим по білому, як і в Полтаві. Якщо копати глибше, то всі ми — родичі — далекі чи близькі. Це не розділити.

Люди поз'їжджалися до Києва у такій кількості! Приїжджають до мене з Буковини, Львова, Криму. Людей не меншає — одні повертаються додому, інші приїжджають. Мені телефонувала жінка з Донецька. Стало так боляче, що вони там не розуміють, що це не ми і не вони

МУЗИ НЕ МОВЧАТЬ

Те, що відбувається сьогодні в країні, не залишає байдужим нікого. Надто — літераторів. Своїми сподіваннями, прогнозами, оцінками політичних подій в Україні вони діляться з

президентських виборах. І люди, котрі сьогодні вийшли на вулиці, протестують проти корупції, неможливості людині з дипломом взнати адекватну роботу, нівеляції їхніх здобутків перед зв'язками та хабарництвом. Я можу зрозуміти навіть тих людей, котрі голосували проти всіх. Можна, зрештою, витримати економічну кризу, але не можна витримати, коли на твою культуру, на твою націю, на все, що вважаєш святим, починає лити бруд людина, яка займає пост.

Є велика відмінність між державою і суспільством. Держава — це ще не центр суспільства. Зараз нам вулиця показує це. Але будь-який соціальний рух вироджується. Спочатку він перетворюється у групу тиску, а будь-яка група тиску має потенціал до виродження. І дуже хочеться вірити, що таке виродження не станеться надто швидко, оскільки воно вб'є будь-які сподівання не на світле майбутнє (такі сценарії мною вже давно відкинуті), а на нормальне існування, на відповідність того, що ти складаєш, і того, що отримуєш.

Зараз найголовніше — не допустити, щоб нас роз'єднали — територіально, у сім'ях. Щоб утримувалась психологічна цілісність між регіонами, між членами сім'ї. Бо Україна — одна. А будь-які антиконституційні заклики до відокремлення певних регіонів свідчать про прагнення законсервувати нестерпну ситуацію, яка в цих регіонах склалася.

Обов'язок журналіста, як і лікаря, — “не зашкодь”. У нас не так багато висококваліфікованих журналістів, тому треба, щоб вони користувалися цим правом.

Люди не такі дурні, щоб нав'язувати їм свою точку зору, вони самі розберуться, якщо дати їм всю інформацію про конфлікт. Це перше. А друге, що у мене зняло якийсь шоковий стан, — це те, що люди, абсолютно залежні від влади, заявили, що не будуть виступати проти народу. Ці люди насмілилися процитувати своє конституційне право. І те, що цих людей у формі більшає, свідчить про те, що ми переставмо ділити народ не лише територіально, а й на соціальні класи. У нас непогана Конституція. Те, що закони порушувалися, — це інша розмова. Але люди нарешті згадали свої права, згадали, що перед законом вони всі рівні.

Я гадаю, що висловлення занепокоєння інших країн ситуацією в Україні допоможе уникнути неконтрольованості. Підтримка Європи, молитва Папи створюють ґрунт для виходу з кризи. Я зараз налаштований оптимістично. І тишиться те, що всі знакові постаті зараз на Майдані — з народом.

Софія МАЙДАНСЬКА (письменниця, музикант): **“МИ ВСІ — РОДИЧІ”**

— Ми зараз усі в такій напрузі. Намагаємося щодня чимось допомогти людям на Майдані Незалежності. В одному зі своїх інтерв'ю я ци-

хочемо автономії, а вирішують за них.

На Майдані, в інших місцях — тільки молоді люди, однакові голоси. Звучить авангардова музика, й бабусі співають разом із молодими. У НСПУ сходи нагору встелені, діти сушать свої речі. Але ніхто не ремствує. Всі підтримують одне одного. Коли мені кажуть, що ми дітей вивели на холод, я відповідаю, що це вони нас вивели. Дітям потрібний простір для росту. Ми мусимо змінити цей режим. Це нагадує мені першу “Червону руту” в Чернівцях, автором сценарію якої була я. Нам тоді тоді також багато забороняли, кордони міліції були на кожному кроці. Але з усієї України з'їжджалися люди. Молодь сприймала перешкоди — як випробування. Зараз ці молоді артисти (Марічка Бурмака, Андрій Середа) — із нами. Чомусь немає Василя Жданкіна, який тоді вперше проспівав “Ще не вмерла Україна”.

Тарас ФЕДУК (віцепрезидент АУП): **“ПЕРЕМОЖЕ УКРАЇНЬСЬКА ДЕМОКРАТІЯ”**

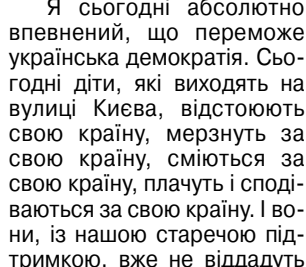
— Політична ситуація завжди має свою логіку. І ця політична ситуація, яка за-

раз в Україні, теж має свою політичну логіку, але не за тим сценарієм, який хотіла розіграти влада, а за логікою народу, який виступив на захист своїх конституційних прав.

Щодо АУП, то ми завжди підтримували Віктора Ющенка, оскільки розуміли, що це — кандидат від демократичних сил, від усіх людей, котрі нормально мислять, людина, яка зможе вирішити економічні й політичні проблеми держави. Перед виборами АУП підтримала “ПОРУ” в найважчі для неї часи. Ми підписали заяву на підтримку Віктора Ющенка. Мені ж довелося відстоювати свою позицію написанням політичних матеріалів, чого я не робив уже 15 років. І я дуже гордий, що в невеликому матеріалі, опублікованому в газеті “Свобода” одразу після виборів, сказав про те, що народився інший український народ. Тоді це багатьом здавалося дуже сумнівним.

За дивним збігом обставин найвідоміші українські політики народилися того ж року, що й я: Сергій Ківалов, Віктор Ющенко, Віктор Медведчук. Ну, Янукович трохи старший. Він, коли ми народилися, длубався в носі в садочку. Мені здається, що це не випадково, що люди, котрі є ровесниками, представляють настільки полярні сили.

Я сьогодні абсолютно впевнений, що перемаже українська демократія. Сьогодні діти, які виходять на вулиці Києва, відстоюють свою країну, мерзнуть за свою країну, сміються за свою країну, плачуть і сподіваються за свою країну. І вони, із нашою старечою підтримкою, вже не віддадуть цю країну нікому.

Тетяна ЩЕРБАЧЕНКО (критик, аспірантка Інституту літератури НАН України): **“ДОБРО ВСЕРЕДИНІ НАС УЖЕ ПЕРЕМОГЛО”**

— Українці мають напрохуд популярне гасло: “Шануймося, бо ми того варті!”. Таке собі підбадьорювання — мертвому припарка — мовляв, ціну ми маємо, тож і радити є якісь підстави. Вислів, наче музейний рушник — знак, що втратив своє сутнісне призначення. Рольова гра, у якій хтось вважає себе за переможця, інший — за приниженого, хтось — за зневіреного...

Схоже, гра врешті скінчилася, і важко відповісти на запитання, кому ми мусимо завдячувати — політикам із їхніми матеріально-маргінальними інтересами чи протестному поколінню, що розбрунькувалося? А може, — якийсь вищий сили, вищим законам існування, які вирішили, що час цієї нації на-

став, що вона досить натерпілася, назбиткувалися з неї й вона сама з себе. Якийсь “плід нації” дозрів, і він мусить народитися, не розчавивши себе власною ж вагою. Яскраве свідчення того — неймовірні зрушення в масовій свідомості, в які занурюєшся попри власне бажання чи небажання бути втягненим: ввічливість, толерантність, взаємодопомога, щирість аж до просвітленості — ось що беззастережно панує навколо. Каталізувалися емоції, характеру, виявлюється яскраво й одностайно — хто є хто.

Події навколо розгортаються за законами народної казки, в якій добро повинно перемогти зло. І чим би ця казка не закінчилася, добро всередині нас уже перемогло, і ми можемо без іронії говорити: шануймося, рідні, ми того варті!

Якщо не говорити про певні політичні й економічні “результати” помаранчевої революції, я очікую... нового жанрово-тематичного стрибка в літературі. Хоч у нас нині “гармати” мовчать, але й музи не надто говірки. Звісно, не той час, не ті культурницькі парадигми, аби писати “Україну в огні” чи “Люби Україну”, не час нових шевченків чи маланюків (хоча радо би посперечалася з цього приводу!), але прочитати якісні художні твори з осмисленням історії й особистості сьогодення дуже сподіваюся!

Григорій ШТОНЬ (літератор): **“Я ТРИВОЖНО УСІ ЦІ ДНІ ЩАСЛИВИЙ”**

— Я вірю, що сьогодні відбувається прорив на соціальне назовні внутрішніх сил нації, що народжується. Сил, зрозуміло, світлих, у яких поки що переважає політичний колір. Тоді, коли я всім у собі сущим молюся про кольори сонячні. Ті, проти кого народ повстав, воліли б мати той народ у ролі маси, якій вічно щось дають. Моя ж мрія — дочекатися народу, здатного жити й радощами духу.

На Майдані Незалежності, поруч із яким Європейська площа, сьогодні переважає молодь. Є серед них і мої студенти. Вони інтенційно найбільш готові до України, про яку йдуться. Це покоління нових Крутів. І слава Богу, що ці Крути змістилися у царину моралі, психології, честі.

Що ж до прогнозів, то вони в мене переповнені вірою й страхом. Вірою у Провидіння. А страхом перед будь-яким компромісом із офіційним пострадянським пфлбсом у вигляді, яким не місце в уряді. Зате є ідеальні людські поривання, якими нарешті повіяло і над Україною. Я ними дишаю всюди, навіть уві сні. Я тривожно усі ці дні щасливий. І що найцікавіше, — пишу, пишу... Це час творчості.

Підготувала
Марія КРИШТОЛА
Світлина надано журналом “Книжник-review”

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

ПАРЛАМЕНТ ДАЄ ОЦІНКУ

Верховна Рада зібралася на своє позачергове засідання у суботу 27 листопада. Зареєструвалося 441 із 450 народних обранців. Представники “Нашої України” пригощали своїх колег апельсинами. Якщо “донецькі” їх мовчки сховали в столах, то комуніст Саломатін шпурлявся ними прямо в сесійній залі.

На початку засідання з парламентської трибуни виступив із промовою Володимир Литвин. На його думку, ми отримали найгірший результат — маємо деморалізовану країну, байдуже спостереження з боку тих, хто повинен приймати рішення, зокрема й Верховної Ради. Губернаторів, які розглядають регіони як свою вотчину, спікер назвав злочинцями за їх розкольніцькі дії. Причини цієї ситуації — непрозорість дій і рішень, безвідповідальність. У даний момент є розходження влади з народом, політики — з мораллю. На його думку, парламент несе відповідальність за такий склад ЦВК, яка дискредитувала себе вже в результаті підрахунку голосів у першому турі. ЦВК рядом закону накрила весь виборчий процес і протиставила себе вулиці.

Далі було поставлено на обговорення проект постанови, внесений народними депутатами — членами Погоджувальної ради — “Про політичну кризу в державі, що виникла у зв’язку з виборами Президента України”. У цій постанові було 12 пунктів, обговорення йшло дуже напружено.

Першим пунктом Верховна Рада України постановила визнати результати повторного голосування виборів Президента України 21 листопада 2004 року такими, що відбулися з порушеннями виборчого законодавства і не відображають повною мірою волевиявлення народу. Також пропонувалося визнати вибори такими, що не відбулися (цю пропозицію підтримала тільки фракція комуністів), або такими, що відбулися відповідно до Конституції та законів України (таке формулювання підтримали виключно “Регіони України”).

Другим пунктом постанови було висловлено невдоволення ЦВК у зв’язку з невиконанням нею обов’язків, передбачених Конституцією та законами України. Цю пропозицію підтримало 263 депутати — не голосували три фракції (“Регіони України”, СДПУ(о), “Трудова Україна”), Компартія дала трохи більше половини голосів фракції.

Також було запропоновано Президенту внести до 1 грудня на розгляд Верховної Ради України подання щодо дострокового припинення повноважень членів ЦВК та внести нові кандидатури, попередньо узгодивши їх із депутатськими групами та фракціями.

Палкі дискусії проходили під час обговорення дев’ятого пункту постанови. У проєкті він був записаний так: “важати неприпустимим застосування сили проти учасників акцій громадянської непокорі, що може призвести до подальшого загострення конфлікту”. Однак лідер комуністів Петро Симоненко дуже наполягав на тому, щоб була внесена поправка — за умови дотримання законодавства. У нормальних умовах таке формулювання не викликало б заперечень. Але в цій ситуації може відбутися таке: якийсь місцевий суд нібито приймає рішення, що заборона проведення масових акцій. І на підставі цієї цидулки може бути застосована сила проти мітингувачів. Однак необхідні голоси були набрані з допомогою комуністів і пропрезидентських сил.

Ще одним дискусійним питанням було обговорення десятого пункту: звернення до представників міжнародної спільноти з вимогою більш виважено ставитися до оцінок ситуації в Україні, а також утримуватися від підбурюючих та упереджених виступів і закликів, які лише її ускладнюють. Натяк був зрозумілий — негативна оцінка міжнародної спільноти дуже не подобалася деяким фракціям.

У цілому за цю постанову голосувала конституційна більшість парламенту — 307 депутатів. Негативно до цього поставилися в повному складі фракція “Регіони України” та майже вся (тільки 6 “за”) СДПУ(о). У цей день із фракції “донецьких” пішло два депутати, а від “есдеків” — один.

Фракція “Регіони України” вже заявила про те, що вони будуть оскаржувати в Конституційному Суді цю постанову. На їх думку, вибори проходили чесно й відкрито, і їх кандидат отримав заслужену перемогу.

•

Ірина КОЛЯКА

ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ В АПОГЕЇ

Закінчення. Початок на с.1

Цього ж дня Цивільна палата Верховного Суду розпочала розгляд поданого представниками коаліції “Сила народу” оскарження щодо рішення ЦВК про результати голосування у другому турі, а також — щодо дій та бездіяльності ЦВК на користь провладного кандидата. Від цього рішення, від об’єктивності суддів буде багато що залежати, в тому числі й подальші дії опозиції. Біля приміщення ВС під час розгляду справи вирував багатотисячний мітинг, де представлені як “помаранчеві”, так і “біло-голубі”. Всі вимагали одного — правди та об’єктивності. Із подій останнього тижня впливає кілька висновків.

По-перше, попри намагання влади видати події як боротьбу між двома лідерами — прем’єром Віктором Януковичем та лідером коаліції “Сила народу” Віктором Ющенком, — насправді видно неозброєним оком, що це — боротьба народу проти нинішнього режиму. Сфальшовані результати стали тією краплиною, що переповнила чашу терпіння народу, і поштовхом до масових виступів.

По-друге, семиденний масовий спротив українського народу — ніщо інше, як мирна революція, мета якої — повалення кланово-олігархічного режиму та зміна неукраїнської влади на українську.

По-третє, розігрувана владою карта сепаративних намірів — антиконституційний акт, який знаходить усе рішучішу відсіч із боку переважної частини української спільноти.

По-четверте, “помаранчева

революція” досягла свого апогею, влада втрачає силу, фактично агонізує, їй залишилися лічені дні. Однак треба пильнувати, бо поранений звір найстрашніший, оскільки готовий на відчайдушний крок.

По-п’яте, у мирному протистоянні з режимом згуртувався й консолідувався український народ. У нього проснувся давній етнічний дух, козацький гонор, відродився притлумлений за три з лишком століття неволі національний імунітет. Українці відчували себе справді державною нацією, здатною навести лад у своїй державі, повірили в свою силу і здатність перемагати. Подолати такий народ неможливо.

По-шосте, бурхливий “помаранчевий тиждень” розбудив журналістів найголовніших центральних телеканалів — вони повстали проти брехні, яку їх змушували видавати в ефір, і вирішили подавати новини об’єктивно та правдиво, представляючи різні

Фото О. Ващенко

ПЕРШІ ДЕКРЕТИ КОМІТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОГО ПОРЯТКУ

Декрет № 1. Про відновлення народовладдя в Україні

Керуючись Конституцією України, яка проголошує єдиним джерелом влади в Україні народ, спираючись на волю українського народу, громадян України всіх національностей:

— зважаючи на те, що Президент України Кучма не виконав свого обов’язку щодо гарантування державного суверенітету, дотримання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина;

— зважаючи на те, що Прем’єр-міністр України Янукович не забезпечив покладених Конституцією України на Кабінет міністрів України обов’язків, організував пряму фальсифікацію виборів Президента України і керував цим процесом фальсифікації;

— констатуючи те, що ЦВК на чолі з Ківаловим ішла шляхом потурання фальсифікації виборів і стала інструментом наруги над волевиявленням громадян України;

— діючи в умовах смертельної небезпеки, яка нависла над народовладдям в Україні;

— у зв’язку з фальсифікацією волевиявлення громадян України на виборах Президента України, з метою захисту справжніх результатів волевиявлення виборців, висловлених ними під час другого туру виборів Президента України 21 листопада 2004 року;

— протидіючи спробам узурпації державної влади в Україні кримінальними кланами;

— захищаючи право теперішнього та майбутнього покоління громадян України на вільне, заможне та гідне життя;

— керуючись підтримкою органів місцевого самоврядування та десятків мільйонів громадян України.

Комітет національного порятунку України вирішує:

1. Утворити народний орган захисту Конституції України — Комітет національного порятунку.

2. Покласти на Комітет національного порятунку відповідальність за громадсько-політичну ситуацію в державі, захист Конституції України, державного суверенітету України, прав і свобод людини.

3. Звернутися до народу України, громадян усіх національностей із закликом піднятися на захист Конституції України.

4. Цей Декрет набирає чинності з моменту його оприлюднення та діє до законного відновлення в Україні дії чинної Конституції України.

Декрет № 2. Про персональний склад Комітету національного порятунку

З метою організаційного та політичного забезпечення захисту конституційних прав громадян України, захисту результатів волевиявлення результатів виборів, висловлених під час другого туру виборів, недопущення узурпації влади в Україні кримінальними кланами та, керуючись підтримкою народу України, висловленою представниками усіх регіонів України, необхідністю забезпечення нормальної життєдіяльності об’єктів соціальної сфери та підтримки громадського порядку в державі, наказую:

1. Затвердити персональний склад Комітету національного порятунку в кількості 30 осіб.

2. Персональний склад буде оголошено через засоби масової інформації.

Декрет № 3. Про персональний склад виконкому Комітету національного порятунку

Таким чином прорвано інформаційну блокаду коаліції “Сила народу” і тепер телеглядачі мають правдиве уявлення про те, що відбувається в країні. Це надзвичайно велике завоювання “помаранчевої революції”.

P. S. 29 листопада Верховний Суд розпочав, а 30-го — продовжив розгляд справи про системні порушення під час голосування у другому турі виборів. Водночас 30 листопада на сесійному засіданні Верховної Ради почалося обговорення сепаратистських намірів, які влада спровокувала в південно-східних областях. Здавалося, що проблеми, які вивели на вулиці та площі мільйони людей, ось-ось мають вирішитися в правовому полі. Та нинішня влада, хоч і деморалізована та розгублена, все ще намагається повернути справу на свою користь. У суді, використовуючи різні процедурні заковики, представники Януковича та ЦВК роблять усе для

ПОГЛЯД

того, щоб виграти час і відстрожити ухвалу рішення. У Верховній Раді опозиційні фракції, впевнені у своєму виграві, недооцінили організаційної здатності опонентів. Останнім вдалося провалити проєкт рішення, підготовлений робочою групою, який вимагав відставки уряду, та поставити на обговорення свій, альтернативний проєкт, в якому передбачається скасування попереднього рішення Верховної Ради про визнання результатів голосування в другому турі недійсними. Як уже траплялося не раз, ніж у спину встромили комуністи, приєднавшись до провладних фракцій.

Пленарне засідання перервано до завтра. Лідери опозиції ледве утримали численних пікетувальників від штурму Верховної Ради. До громадян вийшов на розмову Голова Верховної Ради Володимир Литвин, запевняючи їх, що всі дії ВР — на користь народу.

Але все, що відбувалося 30 листопада, свідчить про одне: влада ігнорує голос українського народу і намагається будь-якими засобами самозберегтися. Йдеться до того, що й було задумано: визнати президентські вибори недійсними, призначити нові, в яких уже не братимуть участі суб’єкти нинішніх перегонів, таким чином позбутися і Ющенка, і Януковича, висунувши іншу свою кандидатуру.

Себто, влада знову грається з вогнем народного гніву. Якщо назрілий соціально-політичний конфлікт у суспільстві не буде розв’язаний Верховною Радою та Кучмою на користь народу, його розв’яже сам народ.

•

Віталій КАРПЕНКО

ду думки й слова.

2. Керівникам ЗМІ, керівникам телерадіоорганізацій у своїй діяльності неухильно дотримуватися статті 34 Конституції України, законів України, які гарантують кожному право на свободу думки, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

3. Попередити керівників органів державної влади та місцевого самоврядування, телерадіоорганізацій та ЗМІ про персональну відповідальність щодо виконання цього Декрету.

Декрет № 6. Про першочергові заходи щодо забезпечення громадського порядку

У зв’язку з необхідністю неухильного дотримання громадського порядку під час проведення масових акцій у містах та селах України, забезпечення конституційних прав і свобод громадян, на підставі статті 5 Конституції України постановляємо:

1. Зобов’язати органи державної влади та органи місцевого самоврядування вжити невідкладних заходів щодо забезпечення громадського порядку, зокрема під час проведення масових акцій громадян України.

2. Визначити пріоритетними напрямки діяльності правоохоронних органів держави щодо забезпечення особистої безпеки громадян, захисту їх прав і свобод від злочинних посягань, охорони і забезпечення громадського порядку, протидії злочинам, що посягають на життя, здоров’я, волю та гідність особи, її власність.

3. Попередити керівників правоохоронних органів усіх рівнів про персональну відповідальність щодо виконання цього Декрету.

25 листопада 2004 року

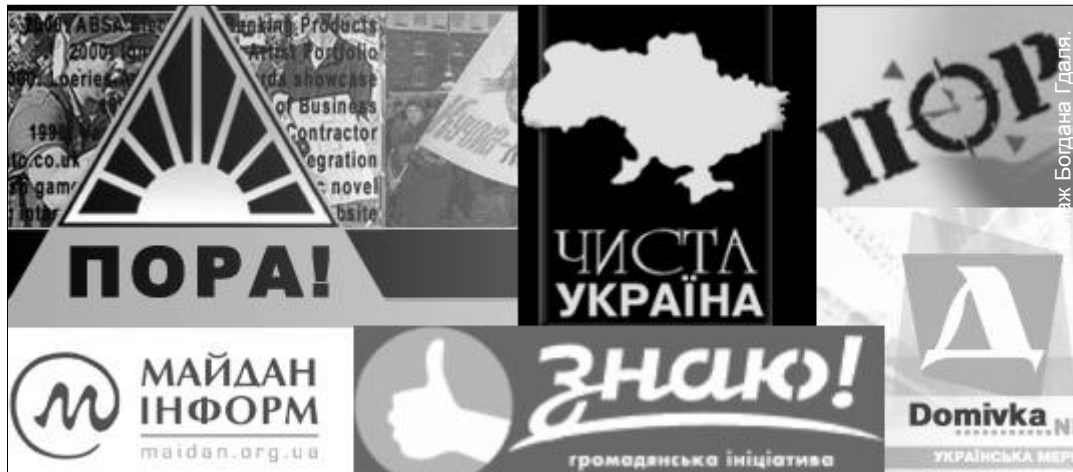
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Ще на парламентських виборах 2002 року експерти відзначали, що Інтернет поступово починає впливати на політичні процеси в державі. Склалося так, що через економічну кризу Україна за останні 10 років практично не вкладала коштів у розвиток новітніх інформаційних технологій. Приватні компанії, які піднімали комп'ютерну індустрію на Заході, в Україні не мали належних умов для розвитку. Через матеріальні нестатки більшості громадян нашої держави дозволити собі таку розкіш як комп'ютер могли одиниці. До того ж, в Україні ще й досі слабо розвинені телекомунікації, залишені в спадок ще з часів Радянського Союзу. Тому, навіть якщо мешканець районного центру чи села придбає собі комп'ютер, це ще не означає, що він зможе підключитися до всесвітньої комп'ютерної мережі. Інтернет і досі недосяжний для переважної більшості громадян України. Але він впливає на політичні й суспільні процеси. Особливо в контексті цьогорічних президентських виборчих перегонів.

У той час, як традиційні ЗМІ (телебачення, радіо, преса) часто піддавалися цензурі, Інтернет залишився "територією свободи". Держава не може впливати на всесвітню мережу, для якої не існує кордонів. Сайти можуть бути розміщені за кордоном, що суттєво не впливає на доступ до них. За кілька секунд мешканець, скажімо, одного з районних центрів Вінницької області може дізнатися про останні новини в світі з різноманітних сторінок, які знаходяться на відстані кількох тисяч кілометрів.

Уже кілька років в українському сегменті Інтернету функціонує кілька потужних сайтів, з яких отримують інформацію традиційні ЗМІ. Відкритої цензури в українському Інтернеті немає, тобто компанії, які надають послуги інтернет-зв'язку, не закривають доступу до вибраних сайтів. Але останнім часом з'явилися повідомлення про цензуру. Першою жертвою став сайт... анекдотів про Януковича (yanukovich.nm.ru). Укртелеком закрив доступ до цього сайту своїм абонентам, хоча сучасними засобами цю цензуру можна легко обійти. Подібні веб-сайти масово почали з'являтися після подій в Івано-Франківську, де постраждав Прем'єр-міністр.

Ближче до виборів, останніми днями жовтня, з'явилися спроби вивести з ладу опозиційні сайти, що містять важливу інформацію та мають слабку безпеку. Зокрема був зламаний сайт громадянської кампанії "Пора" (pora.org.ua), а між пер-

шим і другим туром сайт "5-го каналу" (5tv.com.ua).

Тиск на опозиційні сайти триває не тільки тому, що вони публікують найновішу інформацію, яка не відповідає політиці влади, а тому, що вони об'єднують, допомагають координувати зусилля між людьми, які знаходяться на великих відстанях. Інтернет стає ефективним засобом самоорганізації громадян, місцем обміну думками й планування спільних заходів у рамках тієї чи іншої мети. Створити інтернет-проект неважко навіть за умови незнання мов програмування. Для цього існує велика кількість програмного забезпечення та навчальної літератури. До того ж, у віртуальній мережі багато компаній надають на своїх серверах безкоштовне місце для вашої сторінки. Це дозволяє вам опублікувати важливу інформацію без зайвих капіталовкладень.

Але потужні сайти, учасники яких впливають на суспільно-політичні процеси, створюються не в один день. Вони відіграють низку важливих функцій. Інформаційна функція полягає в тому, що Інтернет стає місцем поширення різноманітної інформації про ті чи інші події. Перевагою глобальної мережі є те, що інформація, на відміну від традиційних ЗМІ, подається миттєво і стає доступною звідусіль. Для її оприлюднення немає адміністративних і бюрократичних перешкод. Крім того, інтернет-сторінок безліч. Кожен вибирає собі веб-сторінку за вподобаннями. Інформація не нав'язується. В Інтернеті немає цензури. Це дозволяє ефективніше співставляти різні думки й робити тверезі об'єктивні висновки.

Комунікативна функція дозволяє інтернет-користувачу не бути пасивним споживачем різноманітної інформації. Форуми, чати, різноманітні інтернет-кон-

ференції дозволяють обмінюватися думками, спілкуватися, планувати певні заходи, висловлювати свої думки. Люди, що знаходяться на великих відстанях один від одного, за допомогою текстових повідомлень можуть спілкуватися в реальному часі. Сучасні технічні засоби дозволяють співрозмовникам не тільки читати, а й чути і навіть бачити один одного.

При цьому контролювати процес спілкування майже неможливо. Адже сайтів, на яких можна подискутувати, величезно багато. До того ж їхні власники дбають про безпеку своїх дітищ. В Україні були спроби забезпечити контроль віртуального листування. На майданчиках компаній, які надають послуги інтернет-зв'язку, з боку держави були спроби встановити спеціальне обладнання, яке б фіксувало необхідну інформацію. Але ідея не була доведена до завершення, бо проконтролювати такі масиви інформації фізично неможливо.

Неможливість цензурувати Інтернет дозволила низці молодіжних об'єднань і рухів, які виступають у виборчих перегонях 2004 за чесні й прозорі вибори, ефективно використовувати всесвітню тенета для обміну оперативною інформацією, координації зусиль і планування політичних акцій. Якщо на початку 90-их координація відбувалася на мітингах, то зараз цю роль відіграють новітні інформаційні технології. Поштові розсилання, SMS-розсилання на мобільні телефони дозволяють миттєво поінформувати учасника акції про події та оперативно на них відреагувати. Водночас дієва веб-сторінка — своєрідна візитна картка ініціативної групи громадян. Саме завдяки сторінці не лише українці, а й громадяни інших держав можуть дізнатися про мету й подальші кроки учасників об'єднань. Яскравим при-

кладом подібних інтернет-об'єднань є громадська кампанія "ПОРА!", дві частини якої, що об'єдналися кілька місяців тому, мають два різних сайти — www.kuchmizm.info і www.pora.org.ua. Також за чесний виборчий процес виступала кампанія "Чиста Україна" (www.chysto.com), громадянська ініціатива "Знаю!" (www.znayu.org.ua), сайт громадянського спротиву "Майдан" (www.maidan.org.ua). Ці молодіжні кампанії здійснювали здебільшого просвітницько-правову діяльність і продовжують діяти зараз. Більшість учасників цих ініціатив зараз знаходяться у наметовому містечку в центрі Києва, беруть активну участь у масових акціях протесту проти фальсифікації виборів.

Важливу комунікативну роль відіграють інтернет-конференції, організувати які набагато простіше й дешевше, ніж орендувати приміщення для донесення своїх думок до громадськості через ЗМІ. Громадсько-політичні дії все частіше спілкуються з народом саме таким чином. Віртуальні конференції вже давно стали популярними на Заході. В Україні на них тільки починають звертати увагу. Часто такі заходи організовує сайт "Телекритика" (www.telekritika.kiev.ua). Віднедавна можливість організації онлайн-конференцій запропонував сайт "Домівка" (www.domivka.net).

Інтернет відіграє важливу роль у становленні демократичного суспільства. Вже давно всесвітня мережа стала не тільки джерелом інформації, а засобом консолідації людей, організації дієвих об'єднань. Адже, скажімо, за кордоном мешкає велика кількість українців. Важливу роль у їхній консолідації можуть відіграти саме новітні технології. Час звертати на це увагу.

• Богдан ГДАЛЬ

РЕАКЦІЯ

ІНОЗЕМНІ ЗМІ ПРО ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Трагедія полягає в тому, що ентузіазм українських виборців було зраджено. Навіть без вкидання додаткових бюлетенів, яка була дуже високою. Українці знали, що їхня країна стоїть перед історичним вибором, і в голосуванні взяла участь величезна кількість людей. Без сумніву, вони продемонстрували, що, якщо в них з'явиться шанс, їхня країна зможе стати справжньою європейською демократією. Вона не приречена вічно залишатися з авторитарним режимом у російському стилі через своє минуле та географічне розташування. Мільйони людей показали, що хочуть політичної свободи.

(*"The Financial Times", Велика Британія*)

Від українських та іноземних спостерігачів відразу посипалися численні звинувачення у масових фальсифікаціях, включаючи залякування виборців, напади, спалювання урн. Однак контрольовані державою ЗМІ, які протягом 5-місячної передвиборної кампанії підтримували Януковича, не повідомляли про жодні серйозні порушення. Упевнені в тому, що в законного переможця вкрали справжній результат цих виборів, прихильники прозахідного Віктора Ющенка заповнили київський Майдан Незалежності й вимагають, щоб переможцем визнали їхнього кандидата. Мешканці столиці та посланці з усієї країни одягли на себе щось помаранчеве — колір партії Ющенка "Наша Україна". Незважаючи на сильний снігопад та низьку температуру повітря, учасники акції протесту перебували в бадьорому настрої та були готовими підтримати "Помаранчеву революцію" Ющенка проти промосковської старої гвардії.

(*"Time", США*)

Невже в Україні все залишиться по-старому? Зараз усе залежить від того, як буде реагувати опозиція і якою буде відповідь Заходу на такий розвиток подій. Опозиція, яка сьогодні є сильною як ніколи, вважає, що в неї вирвали з рук перемогу. А багато фактів говорять про те, що на цей раз вона не змиритися з цим. Уже в понеділок десятки тисяч вийшли на вулиці. Все це нагадувало події осені 2003 року в Грузії. Там також розгорілися протести після сфальсифікованих результатів виборів. Як наслідок — "Революція троянд" змусила президента Шеварнадзе піти у відставку. Чи можлива така грузинська модель для України?

(*"Der Tagesspiegel", Німеччина*)

Цей день знаменний пробудженням — і для української держави, і для української демократії: сотні тисяч демонстрантів вийшли на вулиці Києва. Вони протестують проти фальсифікації виборів, виступаючи за справжнього переможця на виборах — Віктора Ющенка. Вони звертаються до всього світу з проханням допомогти в реалізації їхнього фундаментального демократичного права на вільні та чесні вибори. Вони поклялися не вдаватися до насилля, бо їхня зброя — громадянська непокоря. А в країні, де майже немає вільних ЗМІ та рівних шансів для опозиції, де вбивають непокірних журналістів і отруюють кандидатів у президенти, для цього потрібно мати неабияку мужність. ...Ставки в українській боротьбі за владу надзвичайно високі — економічна міць олігархів та стратегічна орієнтація на Росію проти демократичної відкритості Заходу. Є тільки один вихід — результати виборів мають бути перевірені незалежною комісією.

(*"Frankfurter Rundschau", Німеччина*)

Якщо робити висновки з інтенсивності передвиборчих дебатів, українці продемонстрували своє прагнення до свободи та свою демократичну зрілість. Маніпуляції з результатами виборів викликають невдоволення, яке не обмежується вузькоелітним колом, але зачіпає населення в цілому. Перед обличчям небезпеки, що назриває, Москві слід бути наготові. Україна надто близька до неї, щоб без будь-якого ризику можна було нав'язати їй імперське іго минулого. Незалежна й демократична Україна так само відповідає інтересам Росії, як і інтересам Європи.

(*"Le Figaro", Франція*)

• Підготувала Катерина ТАРЧЕВСЬКА

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Після заяв провідних телеканалів УТ-1, "1+1" та "Інтера" про те, що вони відтепер будуть подавати збалансовану, правдиву та об'єктивну інформацію останніми днями все стало "на свої місця". Масмедійна утопія, яка стала реальністю під час проведення акцій опозиції, знову примушує телеглядачів закривати вуха та очі під час трансляції новинних випусків на провідних телеканалах. Зокрема йдеться про телеканали "Інтер" та УТ-1. Очевидно, зарано радів Віктор Ющенко, який сказав, що не повірив своїм очам, коли подивився вечірній випуск новин "Інтера". Я вирішив перекона-

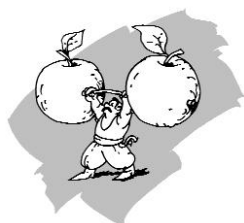
ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ТРИВАЛА НЕДОВГО

тися, чи правда це, але наступного ж дня виявилось, що "Інтер" дивитися не варто. Знову в ефірі відбувалося пересмикнування фактів, оператори знімали невеличкі групи людей на Майдані Незалежності, що не давало повноцінної картини акцій протесту, ведучі нерівномірно висвітлювали думки опонентів. Не краща ситуація й на УТ-1. За повідомленням "Української правди", президент цього каналу Олександр Савенко дав розпорядження голові профспілки Сергію Шеріну шукати будь-які приводи, щоб поступово звільнити співробітників, що вима-

гали підписання угоди про редакційну політику та оголосили страйк, не погоджуючись робити новини "за темниками". Савенко обіцянки, яку він давав раніше журналістам, не дотримав. "Сьогодні нам відмовляють ставити камеру прямого ефіру на Майдані, натомість ставлять її на Привокзальній площі, де зібралися прибічники Януковича", — говорять співробітники УТ-1. Більш-менш об'єктивний виклад новин тримається тільки на відстоюванні позиції журналістів, хоча їм це не завжди вдається. Не ідеальне становище й на каналі "1+1", хо-

ча при порівнянні новин цього каналу з інтерв'євськими все ж різниця відчувається. Як би там не було, та деякі журналісти теж відчули дух свободи і не здаватимуть своїх позицій. При всій критичності висловлювань щодо більшості телеканалів, що недавно працювали "за темниками", останніми днями українці дізналися хоч дешифру правди. Хоча "5 канал" і ТРК "ЕРА" щодо цього перебувають поза конкуренцією. Не дарма цього тижня на Сході їх знову хотіли незаконно відключити.

• Богдан ГДАЛЬ

ПОЛІТИКА І ФЕЄРІЯ

Матч п'ятого туру групового турніру Ліги чемпіонів між київським "Динамо" та римською "Ромою" припав на час, коли в країні царює складна політична ситуація. Тому напередодні зустрічі навіть ходили чутки, що матч може не відбутися. Сотні тисяч прихильників кандидата від опозиції Віктора Ющенка вийшли на вулиці Києва, протестуючи проти офіційних результатів виборів, згідно з якими переможцем голосування став Прем'єр-міністр Віктор Янукович. Демонстрації проходили менш ніж за кілометр від стадіону, де мав відбутися матч. Однак представник Союзу європейських футбольних асоціацій (УЄФА) повідомив: "Матч відбудеться, як і заплановано. Немає жодних проблем".

Демонстрація була дружньо налаштованою, і чинити "безпредел" ніхто не збирався. Уболівальники, озброївшись помаранчевими стрічками, попрямували до спортивної арени, де були зустрінуті при вході на стадіон міліцією, яка, нібито керуючись законами УЄФА, знімала з людей помаранчеву символіку. Але зустрічалися такі

ПОМАРАНЧЕВИЙ —

умільці, для яких і міліція не стала перешкодою, і вони пройшли на стадіон із помаранчевою стрічкою чи прапором, щоб підтримати народного Президента. До речі, про президента. На матчі був присутнім (як це не дивно) Леонід Кучма, якого уболівальники аж занадто тепло привітали.

Щодо матчу, то можу сказати, що футбол у такі дні взагалі відходить на другий план. Тому навіть перемога над відомим європейським клубом не стала якоюсь феє-

ричною. Ми перемогли, хоча й продемонстрували блідий футбол із дуже малою кількістю головних моментів. У другому таймі самі ж гості й допомогли українцям вийти вперед, забивши автогол. Але успіх до киян прийшов лише тоді, коли чорно-білий м'яч змінили на помаранчевий. От і не вір після цього в помаранчевий колір перемоги!

Отримавши такий плацдарм, кияни перемоги не втратили, а за вісім хвилин до фінального свистка арбітра Шацьких подвоїв рахунок.

Але навіть ця перемога, яка стала третьою в п'яти зіграних матчах, не гарантує киянам виходу до 1/8 Ліги чемпіонів.

На післяматчевій прес-конференції головному тренеру Київського "Динамо", мабуть, на знак перемоги, подарували помаранчеву стрічку й апельсин!

Інший представник України в Лізі чемпіонів — донецький "Шахтар"

СУПЕРЕЧНОСТІ

«ШЕВЧЕНКО, Твій вибір змусив плакати твій народ»

Під таким заголовком вийшов матеріал у найпопулярнішій спортивній газеті Італії "Gazzeta dello Sport". Приводом для цього став напис на одному з плакатів італійською мовою на матчі чемпіонату Італії за участю "Мілана" (представником якого є Андрій Шевченко) та донецького "Шахтаря". Для тих, хто ще не в курсі справи, повідомляємо, що зірка українського футболу після матчу з турками висловила свою підтримку Віктору Януковичу. Зрозуміло, що тепер, після цих промовистих плакатів, Шевченку довелося пояснити свою позицію: "Я не можу впливати на політичний вибір моїх співвітчизників. Завжди намагався бути поза політикою (але не вийшло), вважаю, що нею повинні займатися професіонали, обрані народом. Дотримуюся тієї ж позиції і зараз... Із тривогою стежу за подіями в Україні. Так, я живу та граю в Італії, але вдома залишилися мої близькі. Їхня доля мені небайдужа, як і доля всіх моїх земляків, моїх уболівальників, яких я ніколи не ділив ні за територіальною приналежністю, ні за політичними пристрастями. Я звертаюся до всіх жителів України з проханням у цей непростий для держави час виявити витримку й розсудливість, показати всьому світовому співтовариству, що ми, українці, — цивілізована й розсудлива нація".

— свій матч розгромно програв, бо не повірив у помаранчевий символ перемоги. Традиційним кольором форми гірників є помаранчевий. Донеччани вийшли на поле в білих футболках, за що й поплатилися, пропустивши аж чотири м'ячі. Звісно, колір форми можна вважати формальністю, та все-таки...

Ще одна приємна новина. Дніпропетровський клуб "Дніпро" за тур до завершення групового турніру Кубку УЄФА забезпечив собі місце в чільній трійці, тим самим гарантувавши собі вихід далі. Віденську "Аустрію" було обіграно з мінімальним рахунком — 1:0.

й віддав пас на Шевченка, Андрій до м'яча не дотягнувся, але Гусєв, як то кажуть, не схибив і потужним ударом із метрів 19-ти переправляє м'яч у сітку воріт. Турки були приголомшені, адже перед початком зустрічі запальні турецькі уболівальники говорили про 5:0 на їх користь, і не менше.

Але іншої думки були українці — за вісім хвилин Андрій Шевченко змусив турецьких уболівальників подумати, що це жакливий сон. Як і в першому випадку, Воронін асистував, а Шевченкові дай нагоду залишитися без опіки оборонців — і гола не минути, що й було продемонстровано — 2:0.

Щодо другого тайму. Нікого не здивувало, якщо скажу, що турки нас значно переважали. А що їм ще залишалося робити, коли сорокап'ятитисячний стадіон горланить на пів-Європи, а вони програють у два м'ячі! Але український захист того вечора працював якісно. І коли вже здавалося, що турки, так нічого й не вдіявши, залишать поле з поразкою в два м'ячі, українці їм влаштували розгром, забивши третій м'яч, автором якого став неперевершений капітан команди — Шевченко.

Олег Блохін після матчу сказав, що перемогу він присвячує Вікторові Януковичу.

ЗА ПРАВИЛАМИ

РЕБРОВ І ЛУЖНИЙ — ЗА ЮЩЕНКА

Колишній гравець київського "Динамо" Сергій Ребров, який нині захищає кольори англійського клубу "Вест Хем", сказав, що він та його сім'я підтримали на виборах кандидата в президенти Віктора Ющенка.

Славетний Олег Лушний, який хоч і проживає нині в Лондоні, теж висловив свою підтримку Віктору Ющенку. Для цього колишній гравець збірної України приїхав до Києва і виступив перед народом України.

Всесвітньо відомі українські боксери Володимир та Віталій Клички, які також мешкають за кордоном, не змогли бути осторонь політичної ситуації в Україні. Свою підтримку Віктору Ющенку вони висловили ще раніше. А тепер Володимир завітав в Україну і виступив на Майдані Незалежності перед народом України. Кличко-молодший, який виступав і від імені старшого брата, зазначив: "У політиці, як у спорті, є боротьба, яка ведеться за правилами і законами. Порушника чекає дискваліфікація, а його результат анулюється".

• Сторінку підготував
Олександр ТРАВ'ЯНКА

МОМЕНТИ

На мажорній ноті завершила цьогорічні виступи збірна України у відбірковому циклі Чемпіонату світу. Матч проти турків став серйозним іспитом як для Блохіна, так і для його команди. Адже погодьтеся, суперник більш ніж просто серйозний — сам бронзовий призер минулорічного Мундіалю. Блохін у цьому матчі вирішив ризикнути й зіграти на фарт, випустивши на поле з перших хвилин зустрічі трьох нападників, що аж ніяк не могло свідчити про те, що збірна України замкнеться на своїй половині поля. До того ж Блохін укріпив середню лінію команди, яка повинна була руйнувати атаки турків та допомагати нападникам попереду.

А тепер, власне, про гру. Перші хвилини зустрічі порадували гляда-

НЕВГАМОВНИЙ КАПІТАН

чів небезпечними моментами. А потім турки спробували скористатися своїм статусом господарів і захопити ініціативу в свої руки. Вони це зробили, насівши на ворота гостей. Українці гідно витримали штурм своїх воріт, відповідаючи контратаками, — бо що залишалося робити в такій ситуації? І варто відзначити, що наші контратаки були набагато цікавішими, ніж штурми турків. Во-

чевидь, "османцям" така гра не подобалася, була помітна деяка невпевненість та острах у їхніх очах. Можливо, це й зіграло з ними злий жарт. Турки, які називають свої домашні матчі пеклом для суперника, самі ж і згоріли в ньому.

Секундна стрілка ще не зробила повних вісім обертів, як господарям довелося розпочинати з центру. Воронін нафінтив на лівому фланзі

ПІДСТУПНІСТЬ

Як повідомив перший заступник Держкомспорту Микола Домушенко в інтерв'ю програмі "Світ Спорту", вітчизняне спортивне начальство заборонило проведення будь-яких спортивних заходів у країні до 10 грудня. Зроблено це з міркувань турботи про глядачів і учасників змагань. Однак футбольні змагання в Україні відбуватимуться за планом.

Але й у футболі без курйозів не обійшлося. Ніби через складну ситуацію в Україні дві команди — донецький "Шахтар" та ужгородське "Закарпаття" — звернулися до Профе-

НЕ ЛИШЕ ФУТБОЛ...

сійної Футбольної Ліги з проханням про перенесення своїх матчів. Нагадаю, що ці колективи підтримують кандидата від влади. А як стало відомо з сайту www.obozrevatel.kiev.ua спецпідрозділ "Беркут" Закарпатського Керування Міністерства внутрішніх справ на стадіоні "Авангард" в Ужгороді затримав більше 30 осіб зі зброєю. За повідомленнями міліції, злочинці відкрили вогонь по співробітниках міліції, яка, в свою чергу, викликала підкріплення з підрозділу "Беркут". Серед зброї бага-

то пістолетів, автоматів Калашникова. В автомобілі, який належить президентові футбольного клубу "Закарпаття" Володимирі Паулю, було виявлено автомат Калашникова та пістолет. Сам Пауль з місця події зник. Серед затриманих — люди з інших регіонів Закарпаття. В одному з автомобілів знайдений список осіб, на яких бандити повинні були вчинити напад. Як відомо, почесним президентом ФК "Закарпаття" є народний депутат від СДПУ(о) Нестор Шуфрич.

ЗАКЛИКИ

НЕ МОВЧАТИ!

У свою чергу, спортивні журналісти теж не мовчали: "Ми, спортивні журналісти України, виступаємо проти фальсифікації результатів виборів Президента України. Ми глибоко стурбовані ситуацією, що склалася в країні, і підтримуємо мирні акції на Майдані Незалежності в Києві та в усіх містах і селах України. Це — наша громадянська позиція. Ми звертаємося з вимогою до керівників ЗМІ не використовувати спортивної журналістики як засіб політичної агітації. Ми відмовляємося використовувати ефір спортивних програм та трансляцій для політичних заяв, інформації та коментарів, що мають політичний підтекст. Спортивна журналістика — не плацдарм для політичних баталій.

У разі порушення менеджментом ЗМІ задекларованих у цьому листі принципів ми залишаємо за собою право до спротиву та відмови виконувати свої професійні обов'язки".

СЛОВО Просвіти

Засновник: Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Реєстраційне свідоцтво КВ № 4066 від 02.03.2000 р.

Головний редактор Любов Голота.
Шеф-редактор Павло Мовчан.
Редколегія: Л. Голота, Я. Гоян, П. Мовчан, А. Погрібний, О. Пономарів, І. Юшук.
Комп'ютерна верстка: Ірина Шевчук.

Адреса редакції: вул. Хрещатик, 10-Б, м. Київ, 01001.
Тел./факс 228-01-30. E-mail: slovo_prosvity@ukr.net
<http://slovo.prosvita.com.ua>
Передплатний індекс 30617.
Видруковано з готових фотоформ на комбінаті

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети і надіслані рукописи та світлини не повертає. Залишає за собою право редагування та скорочення текстів.

ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ

Судити про це, вочевидь, зручніше тому, хто знає Віктора Ющенка добре і зблизко. Утім, і переважна більшість тих виборців, голосами яких, із Божою допомогою, Ющенко здобув переконливу перемогу на виборах 2002 року у Верховну Раду, знає його так само, як і я, орієнтуючись на «образ кандидата», як це найчастіше буває в передвиборній боротьбі. Що ж у цьому «образі» викликає найбільші симпатії? Чим визначений успіх Ющенка?

Час народження Ющенка як політичного лідера, що користується, згідно зі спостереженнями деяких українських видань, «могутньою підтримкою людей», зафіксовано з точністю до секунди. Це — 26 квітня 2001 року, коли на сесії Верховної Ради третього скликання ним були вимовлені наступні — з акцентом на останній фразі — слова: «Я не їду з політики. Я їду, щоб повернутися».

Сказавши це, Ющенко одним із перших узяв на себе відповідальність за «здійснення» українського застою, що триває тринадцять років, хоча був далеко не першим із винуватців цих «здійснень». Початковий етап будь-якого революційного процесу — це етап пошуку відповіді на запитання: «Хто винен?». І той, хто знайшов у собі мужність сказати: «Так, я винен у тому, що мій народ так погано живе, а мені не дають допомогти йому піднятися з колін, на які їх поставили до мене», — відразу ж одержав могутню моральну перевагу в очах мільйонів людей, що жадали саме «зверху» почути слова про особисту, а не тільки про колективну відповідальність за те, що відбувалося.

Оскільки прикладу Ющенка не повторила й не підтримала більшість тих, хто, на думку людей, повинен був це зробити, за ним залишилося моральне лідерство, зокрема й право дати відповідь на наступне запитання: «Що робити?». І до його відповідей стали прислухатися. Більше — його стали чути.

Насамперед, Ющенко постійно загострює проблеми, розкриває їх на життєвих прикладах, близьких свідомості й розумінню будь-якої людини.

Ющенко різко оголює «прийоми» влади, особливо в методах роботи з людьми. Тільки ще народжується та обговорюється ідея про заборону бартеру (до речі, Декрет про бартер підписував Кучма, обіймаючи в 1993 р. посаду Прем'єр-міністра), а Ющенко скасував постанови, що давали пільги та преференції багатьом структурам (олігархам-депутатам). Заборонив бартер, залік бюджетних коштів. Він жорстко узявся за діло і першим довів, що позитивні економічні й соціальні зміни можливі вже сьогодні. Тільки виник черговий виток з енергоносійми, а Прем'єр-міністр у тандемі з віце-прем'єром Олесью Тимошенко уже власною владою й авторитетом затвердили постанову, що забороняє вимикати електроенергію в областях. Він сприйняв незалежність — і в цьому не самотній — буквально. Свобода слова? Він говорить відкрито про все. Боротьба з бюрократією? Він нещадний до них. Передвиборна боротьба? Ющенко відверто намагається домогтися підтримки народу. І йому вдається те, чого не домоглися інші.

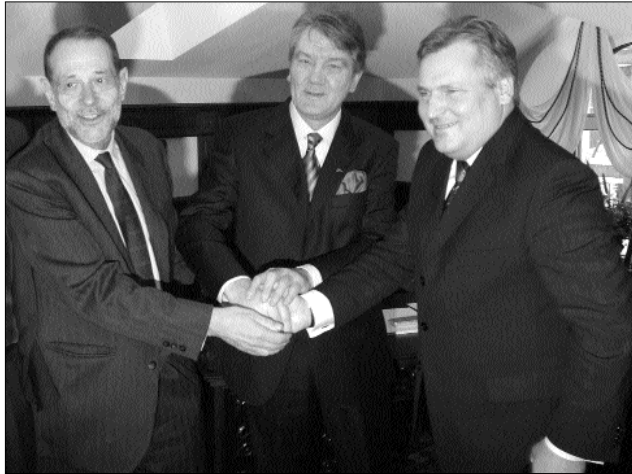
Нарешті, Ющенко постійно нагадує про повільні темпи будівництва демократії, про те, що люди чекають її плодів не завтра, а сьогодні, про те, що завтра, можливо буде пізно.

Ось методи, якими й сьогодні прагне діяти Ющенко не без прихильного ставлення людей до цієї позиції, які наситилися за тринадцять років кравчуківсько-кучмівсько-

ФЕНОМЕН ВІКТОРА ЮЩЕНКА

ПРОБЛЕМА ПОПУЛЯРНОСТІ політиків і політичного лідерства, що існувала завжди й усюди, вивчалася в цивілізованому світі ретельно та без зайвої підслесливості до тих, хто на таку популярність або лідерство претендував. На десятки років ми виключили себе з кола цивілізації і в цьому параметрі. Життя, однак, взяло своє, а інтереси незалежності настійно вимагають перестати ігнорувати феномен популярності Віктора Ющенка, не тільки породжений незалежністю, але й невідривний від неї. Тому й хочеться поміркувати над причинами його популярності, розглянути деякі складові «образу Ющенка» в масовій суспільній свідомості.

Хав'єр Солана, Віктор Ющенко, Олександр Кваснівський

Віктор Ющенко, Руслана Лижичко та Володимир Кличко

го застою обіцянками, але не діями.

У більшості виникає відчуття, що Ющенко говорить від імені якщо не всього народу, то принаймні — від імені тих, у кого поки що немає влади, немає можливості впливати на події. Коли в 2001 році сам Ющенко, залишивши «верхи», опинився ніби в такому ж становищі, що й «низи», вал його популярності здивився так високо, що, звичайно, для інших прем'єрів, відходу в політичне небуття не відбулося. Це підтвердили і вибори 31 березня 2002 року, в результаті яких Віктор Ющенко зі своїм блоком «Наша Україна» увійшов у парламент.

Враження персональної з'єднаності Ющенка з народом відтоді щоденно закріплювалося в масовій свідомості як вчинками самого Ющенка, так, наразі, словами і справами тих, хто його критикує.

Він існує в масовій свідомості як нормальна людина і як людина вчинку. Ющенко першим зірвав із самого себе завісу таємниці, якою зазвичай приховані персональні дії представників «верхів». Образ трошителя таємниць завжди привабливий для людей. Приємно також переконалися в тому, про що й сам давно здогадувався; під заві-

сою таємності ховається те, що ніяким секретом не є. Він позбавив багатьох образливого комплексу, нав'язаного традицією: зміст дій «верхів» недоступний пересічній людині в обох значеннях цього слова — від «не допустять» до «не твого розуму справа». Ющенко допустив і показав: «нагорі» можуть бути люди, які так само, як і всі інші, сперечаються, помиляються, допускають необачні кроки, нервують і роз'ярюються, не погоджуються одне з одним у дрібницях, а іноді й у великому. Тим самим Ющенко повернув велику політику з барських висот і поклав її до порога будинку рядового українця.

Віктор Ющенко без вагань залишив бюрократичні привілеї: першим сів у вагон електрички, сам їздить за кермом свого автомобіля, не користується ніякими спецблагами. Він — самодостатній. Провладці говорять, що все це робиться не без позерства. Але інших керівників його рівня, що зробили б подібне в той чи інший спосіб, поки що просто немає.

Сьогодні Ющенко виступає перед багатотисячними аудиторіями не з промовами, а з відповідями на сотні запитань, причому будь-яких.

Він відкритий для ЗМІ, ділиться не тільки своїми поглядами, але й своїми сумнівами, невдачами. Можна, звичайно, іронізувати з цього приводу. Але варто подумати: у своїх виступах Ющенко закликає до розв'язання не одразу всіх проблем, що стоять перед суспільством, а саме тих, які знедолюють повсякденне життя простої людини: проблема продажу зерна на експорт, житлова, соціальна справедливість, злочинність, корупція і приватизація влади. Його сила — в точності поцілювання в найбільш болючі місця.

Крім того, у своїх численних виступах — і особливо після відходу з вищого ешелону керівництва — Ющенко просить співгромадян

що виставлять йому за провину, можна зарахувати майже до українського м'якого характеру. Зате позитивні якості — не шаблонні, видають фігуру нехай і суперечливу, але по-людськи симпатичну навіть у помилках і оманах. Як виявилося, коли потрібно, Віктор Ющенко вміє бути мужнім, твердим, не поступливим.

Невдаха і щасливчик одночасно — він падає і знову піднімається. У цьому Ющенко — персоналізовані незалежність і демократія з їхніми успіхами й невдачами. Люди давно хотіли, щоб з'явився такий керівник. І він з'явився. Люди говорили, якщо такий з'явиться, — його знімуть, намагатимуться знищити. Так і сталося.

Але катастрофи ідеалу не відбулося: загроза не тільки лякає, але й змушує піднятися на захист, оскільки віра в ідеал усе одно не знищена.

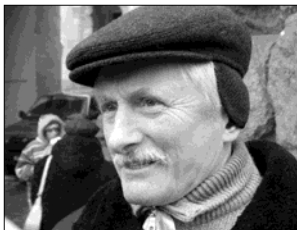
Звичайно, елемент ідеалізації Ющенка наявний. Додатковий доказ цього — найбагатший агітаційний фольклор періоду передвиборної боротьби, присвячений Ющенку. Головне ж, що притягає до нього симпатії людей, це те, що він робить усе, що дозволяє робити демократія і свобода слова, але на що не відважуються десятки інших «згорі» і мільйони інших унизу. Він — продукт незалежності й тому такий популярний. Він щоразу продовжує те, про що говорить влада. Продовжує, загострюючи до межі, і сміливо кидає на вітар «народної любові» або в обличчя тим, хто не готовий навіть до делікатних формулювань (або сподіваються, що за словами не буде наслідків). Лідеру реальної політики важко утримати симпатії загалу, тому що реальна політика ніколи не приносить золотих плодів відразу й усім. Звичайно, у Ющенка вигідна позиція «тіньового лідера», критика того, що реальною політикою робиться погано. Але ж більшість його шанувальників займається такою ж критикою, не маючи, на відміну від Ющенка, лише одного — можливості бути почутим. І вони підтримують людину, яка піднімає їхню думку до рівня, на якому приймаються рішення.

Реальна цінність Ющенка як політика вповні проявиться тільки тоді, коли він отримає справжню політичну перемогу. Його противники від влади повинні ще довести, що вони варті більшого, будучи менш відкритими людьми. Поки вони цього не доведуть, навіть невдачі Ющенка будуть ставитися в провину не йому, а українській адміністративно-командній системі або комусь із його критиків. Більше того, якщо справи в демократії підуть гірше, ніж зараз, популярність Ющенка буде зростати. Якщо краще, — то зменшуватися, тому що вона буде розподілятися і на інших активних діячів незалежності.

Самого Ющенка, звичайно, могло й не бути в політичному житті. Але феномен Віктора Ющенка житиме доти, доки жива незалежність і демократія. Його стильця на гальорку винести не вдасться.

Політично феномен Віктора Ющенка виник завдяки деяким фракціям і лівим партіям у Верховній Раді, але сьогодні існує завдяки народу, і з цим не можна не рахуватися. Підтримуючи демократію і незалежність у цілому і по окремих їхніх напрямках, люди гранично критично ставляться до їх повільних (або які здаються повільними) темпів. У цьому Ющенко «збігається» з народом, який невтомно повторює: «Так, Ющенко! Знаємо! Вміємо! Можемо!»

● **Василь НІБАК**, політичний оглядач
Фото з сайту: yuschenko.com.ua

Микола, геофізик, Київ:

— Я ніколи не бачив такої маси людей, які об'єднані спільною ідеєю. У ці дні відбувається творення нації. Я відчувваю надзвичайний дух. Абсолютно немає агресії. Я їжджу в транспорті. Там до мене жіночки звертаються зі словами підтримки, радять тепліше одягатися. Кондуктор у маршрутці сказала: "Візьміть свою гривню назад, вам же так холодно". Донька моя, їй 20 років, на 3-му курсі навчається, теж бере участь в акціях. Дуже вболіває за цих людей. Я буду приходити сюди щодня. І сам прийняв на квартиру 2

«МИ НЕ ВІРИЛИ, ЩО ЦЕ МОЖЛИВО»

Так сказали учасники акцій протесту, маючи на увазі надзвичайну атмосферу в столиці України. Кореспонденти "Слова Просвіти" вирішили опитати киян та гостей міста, передати їх настрої і віру в перемогу читачам тижневика, дізнатися про їхні плани на найближчі дні. Серед опитаних — багато людей із різних регіонів України.

Надія Прохорчук, Забір'я, Київщина:

— Ми тільки приїхали. Дуже добре ставлення до людей. Поважні люди, один одному дорогою поступаються. Ми будемо тут до вечора. А завтра знову приїдемо, бо недалеко живемо, і є така можливість.

Аркадій Абрамов, Миколаїв:

— Настрій такий, що я буду стояти тут доти, доки не поїду з перемогою. З Миколаївщини нас дуже багато. І приїжджають щодня. Я відчув у ці дні надзвичайну близькість людей, любов один до одного, позитивні емоції, добро. Дуже допо-

магають кияни. Тому проблем із їжею й одягом немає. Пропонують ночувати в квартирах, але необхідності

їхати з наметового містечка поки що не бачу.

Микола, Чернівці:

— Тут дуже приємна атмосфера. Ми приїхали вдвох — зі мною Галина Швець із Дубна. Вражає надзвичайна згуртованість. Залишимося тут скільки зможемо, до щасливого кінця.

Олеся Кузьменко, Львів:

— Ми приїхали вчоти-

рхощу вночі. Вперше я задоволена народом — він стоїть за ідею з вірою. Нас ніхто не примушує ночувати в цих наметах. Я ніколи не сподівалася, що тут може таке бути. Раніше розмежовували Київ і Західну Україну. Але нас настільки тепло зустріли, що ми просто вражені. Нам запропонували житло, хоча ми збираємося залишатися в наметах. Тут ми будемо не менше 3—4 дні.

Артем Михалко, студент КПІ, Київ:

— Будемо стояти до перемоги! Я іноді додому їжджу, а загалом тут стою пос-

тійно. Не віриться у такий розмах акції, у таку велику кількість людей, які дуже добре один до одного ставляться. Комунізм до цього

так і не дійшов. Відчувається загальна підтримка. Такого ще ніколи не було. Усе наше наметове містечко тримається на соціальній допомозі. Я навчаюся в КПІ. До моєї участі і викладачі, й самі студенти дуже лояльно ставляться. Підтримати нас приходив навіть наш про-реktor.

Богдан ГДАЛЬ
Фоторепортаж
Ганни ОБОРСЬКОЇ

АБЗАЦОМ

СИЛУ НАРОДУ НЕ ЗДОЛАТИ

Як повідомив 29 листопада заступник керівника коаліції "Сила народу" Петро Порошенко, 28 листопада близько 23.00 підрозділам внутрішніх військ, що дислоковані навколо Києва, було віддано злочинний наказ рухатися на київський Майдан Незалежності та зруйнувати наметове містечко. "Цей сценарій не дали реалізувати тільки дії наших прихильників, що заблокували виїзд бійців, та принципова правова позиція окремих керівників підрозділів". За словами народного депутата, Генеральна прокуратура стала на бік злочинців: санкцію на застосування сили підписав заступник Генерального прокурора України, колишній прокурор Донецької області Віктор Пшонка. Петро Порошенко звернувся до керівників силових органів і підрозділів та закликав їх не виконувати злочинних наказів і не ставати на бік злочинців, адже "тут, на Майдані, є ваші батьки, матері, сестри", — звернувся він до спецназівців.

УСЯ УКРАЇНА СТРАЙКУЄ

На столичному Майдані Незалежності кожного дня мітинг починається з молитви священників УПЦ КП, УАПЦ, УГКЦ, УХЄЦ (Євангельська Церква). Християнські отці моляться за Україну, за кожну людину на Майдані та в державі, а також за "тих, що зараз мають протилежне бачення ситуації в країні". Священники просять Бога, щоб Він позбавив українців ненависті, допоміг їм подолати сили темряви, не допустив розколу України, благословив народження нової нації, утвердив українців усіх регіонів у єдності й любові. На початку другого тижня акції всенародної непокори мітинги охопили кожен обласний центр України. У неділю, 28 листопада, в обласних центрах на мітинги вийшло приблизно по сто тисяч осіб. У Києві — близько 1,5 млн. осіб. По 50 тисяч вийшло в Харкові, Дніпропетровську, Запоріжжі та Миколаєві, а в Одесі та Сімферополі мітингувало по десять тисяч громадян. У Донецьку та Луганську, попри репресії та розгони мітингів, на вулиці вийшло по п'ять тисяч осіб. Наметові містечка розбито в 22 обласних центрах. До речі, влада й криміналітет Донбасу вдаються до фізичної розправи над опозиціонерами, журналістами й учасниками мітингів на підтримку Ющенка. Так, 29 листопада на близько 70 осіб, що мітингували, підтримуючи Ющенка, біля Луганської облдержадміністрації після раптового зникнення міліції напали кількості так званих "при-

хильників Януковича", озброєних молотками та холодною зброєю. Молодики в чорних шкіряних куртках оточили та почали бити мітингуючих, а також присутніх журналістів і спостерігачів від міжнародних правозахисних організацій. Вони, окрім того, забирали й розбивали в людей мобільні телефони та відеокамери, наносили журналістам удари по голові молотками, били ногами й важкими предметами. Особливо постраждав голова Луганської міської організації СПУ Олександр Великий та координатор проєктів ОБСЄ в Луганській області Юрій Моцний. Міліція, фактично, усунулася від виконання своїх прямих обов'язків і відмовляється коментувати події та виступати на захист потерпілих.

МІЛІЦІЯ З НАРОДОМ

Увесь особовий склад УМВС України в Закарпатській області заявив про свою підтримку народнообраного Президента України Віктора Ющенка й відмовився виконувати накази начальника УМВС Варцаби. На площі біля Закарпатського музично-драматичного театру 26 листопада перед мітингом (25 тисяч осіб) виступив старший слідчий головного управління УМВС України в Закарпатській області Микола Артимич, який заявив, що чесні міліціонери — разом із народом. За його словами, відмовилися виконувати накази начальника УМВС України в Закарпатській області співробітники міліції з Ужгородського міськвідділу, Берегівського районного відділення по боротьбі з організованою злочинністю, Іршавського райвідділу внутрішніх справ. Чесні правоохоронці того ж дня ледве стримували озброєних бандитів, що зібраних на ужгородському стадіоні "Авангард", щоб розігнати мітингуючих. Урешті, на вогні СДПУ(о) правоохоронці обеззброїли та заарештували багатьох бандитів, однак у наступні дні ці правоохоронці дізналися, що їх звільнено з МВС, тому сьогодні вони змушені боротися проти злочинців у погонах.

Тим часом у Чернігові від міліції такі постраждали прибічники Віктора Ющенка. Під час мітингу на підтримку народного президента правоохоронці почали розганяти людей. Злочинні накази видавав перший заступник начальника УМВС у Чернігівській області полковник міліції Іван Кочубей. Проти учасників мітингу було застосовано сльозогінний газ, стріляли також з автоматичної зброї. У лікарню потрапило десяток людей з опіками обличчя та травмами. Після цього народний депутат Микола Рудковський навпроти співробіт-

ЦИФРИ, ЩО СПРОСТОВУЮТЬ МІФ

За 2003 рік Донецька область відрахувала до бюджету України 2 452 178,3 тис. грн, Луганська область — 883 951,7 тис. грн.

За даними Мінфіну України, в 2004 році на розвиток вугільної промисловості були передбачені виплати з бюджету в сумі 3 561 408,9 тис. грн.

Окрім цього, для погашення заборгованості шахтарям щодо регресних позовів та одноразової допомоги після втрати працездатності передбачено скерування 200 000,0 тис. грн із Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

На створення нових робочих місць працівникам вугільної промисловості, які звільняються у зв'язку із закриттям шахт, передбачається направити 107 358,5 тис. грн. із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Загальна сума цих витрат — 3 868 767,4 грн, що в 1,57 раза перевищує надходження до бюджету з Донецької області, або в 1,15 раза більше, ніж дали бюджету обидві області.

А ми ще ж не врахували дотацій на інші потреби Донецька й Луганська!

Володимир АЛІФАНОВ,

"Газета по-київськи", № 160 від 29.11.2004

ників міліції (в шоломах та зі щитами) вишикував колону чоловіків, прихильників Ющенка. Він повторно звернувся із проханням пропустити його на сесію. Громадський Чернігова, дізнавшись про застосування сили проти народу, почала масово збиратися біля міськради (незабаром тут уже було 25 тисяч осіб). За командою Рудковського колона чоловіків відтіснила міліцію від входу в мерію, ізолювавши від правоохоронців полковника Кочубея. Депутат, врешті, потрапив у Чернігівську міськраду, й вона услід за облрадою підтримала Ющенка як нового Президента України.

СЕПАРАТИЗМУ — НІ!

У понеділок МЗС зробило офіційну заяву, у якій засудило підбурюючі дії з боку закордонних посадовців, зокрема мера Москви Юрія Лужкова й радника-посланця посольства Росії в Україні Анатолія Корсуна, які стимулюють сепаратизм в Україні. Як відомо, 28 листопада Всеукраїнський з'їзд місцевого самоврядування в Севе-родонецьку, куди з'їхали представники облдержадміністрацій і штабів Януковича з 15 регіонів, вирішив провести 12 грудня референдум про створення Південно-Східної республіки в разі невизнання Прем'єр-міністра Віктора Януковича Президентом України. Виступаючи на з'їзді після Януковича, Лужков назвав цей форум "історичним" і заявив, що президент Росії Путін першим привітав Януковича з перемогою. "З одного боку ми бачимо цей апельсиновий підготований шабаш, який претендує на те, що він представляє більшість України, а з іншого — бачимо спокійну силу, яка зібралася в цьому залі... Я, як мер Москви, гото-

вий зняти свою улюблену кепку, щоб бути схожим на Януковича", — сказав Лужков. Голова Одеської облдержадміністрації Сергій Гриневецький, виступаючи на з'їзді, сказав, що "Київ гнилий, він здався і в ньому панує гетьманщина", а також, що "треба виписати процедуру інавгурації Віктора Януковича". Голова Донецької облради Борис Колесников пішов ще далі, запропонувавши "створити федеративну Південно-східну республіку зі столицею у Харкові".

У свою чергу, Комітет національного порятунку вимагає порушення кримінальних справ проти губернаторів-сепаратистів. "Україна єдина, і десятку-другому авантюристів не вдасться порушити наш суверенітет, територіальну та громадянську єдність!" — йдеться в заяві КНП. Як відомо, генеральний прокурор Васильєв відмовився вимагати порушення кримінальних справ проти сепаратистів.

ВІДХОДИТЬ ГОЛОВНИЙ ШТАБІСТ ЯНУКОВИЧА

Сергій Тигипко вирішив піти у відставку з посади голови Національного банку України. Принаймні про це він заявив у понеділок на прес-конференції в Києві. Тигипко "вирішив повністю присвятити себе політичній діяльності". Одночасно він заявив, що піде з посади голови передвиборного штабу Януковича. "Я не залишаюся головою штабу. Я можу сказати, що практично свою функцію ми виконали, коли було проведено голосування... Я не робив нічого такого, що йшло б у розріз із моїми принципами... Мені соромно за те, що ми своєю кампанією розділили країну. Розділили достатньо серйозно", — сказав Тигипко.

НЕЗАЛЕЖНІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ З ЮЩЕНКОМ

Незалежна профспілка військовослужбовців України 29 листопада заявила, що "контрреволюція та злочинна змова проти народу не пройде". Незалежна профспілка військовослужбовців України звертається до Президента України і з метою недопущення громадянської війни та розколу України пропонує: "Негайно звільнити з посади Прем'єр-міністра України В. Ф. Януковича і призначити на цю посаду В. А. Ющенка, який своїм авторитетом контролює більшу частину території України та підтримується переважною чисельністю своїх громадян (це, у свою чергу, створить і рівні можливості для кандидатів у Президенти України в перерогошуванні другого туру виборів); всі підрозділи спеціального призначення МВС України негайно передислокувати в південно-східні регіони з метою відновлення там конституційного ладу; доручити голові СБУ та міністру внутрішніх справ здійснити арешт організаторів антидержавного заклоту в південно-східному регіоні та за пропозицією лідера руху "Сила народу" В. А. Ющенка призначити там відповідних голів регіональних та місцевих державних адміністрацій; звільнити з посади політично заангажованого міністра оборони України (який цинічно заявив, що вибори відбулися без порушень) і призначити на цю посаду більш достойну людину за пропозицією В. А. Ющенка..." Заяву підписав голова Незалежної профспілки військовослужбовців України О. М. Лалак.

ЯНУКОВИЧ ГОТОВИЙ ПІТИ... РАЗОМ З ЮЩЕНКОМ

Віктор Янукович на прес-конференції у Києві 30 листопада заявив, що, якщо його визнають Президентом України, він готовий провести політреформу і навіть запропонувати посаду Прем'єр-міністра Віктору Ющенку. Якщо ж Верховний Суд визнає вибори в Луганській і Донецькій областях сфальсифікованими, Янукович готовий піти на переголосування в цих регіонах. У випадку, коли Верховний Суд визнає порушення і на заході України, Янукович пропонує провести перевибори, у яких, за його словами, він і Ющенко не повинні брати участі. Головною умовою реалізації всіх згаданих "поступок" із боку Януковича буде відсутність "мови ультиматумів та розблокування органів влади".

Підготував
Олександр СОЛОНЕЦЬ

ДУХОВНИЙ ПРОСТІР

Бог через молитву Марійного Розарію та за посередництвом Матері Божої багато разів змінював хід історії. Ось деякі приклади зміни перебігу історії завдяки молитві на вервиці.

І. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ АВСТРІЇ

Закінчилася Друга світова війна. Частина Австрії окупована радянськими військами, столиця Відень — розділена. Отець-францисканець Петро Павлічек молитися перед вівтарем Марії Непорочної (зараз це паломницьке місто в Австрії) про допомогу розбомбленим та розділеним Австрії і чує у своєму серці відповідь Марії: **“Робіть, що Я вам скажу, і будете мати мир!”**. Отець був настільки вражений тим, що вирішив заснувати братство Розарію за мир у всьому світі. Він їздив від епархії до епархії, від громади до громади, щоб невтомно закликати до молитви на вервиці.

Це був час нелегкої боротьби за волю та нейтралітет Австрії. В окупаційній контролній раді було проведено вже 268 засідань щодо мирного договору між державами, але безрезультатно...

Тоді бундесканцлер Фігль звернувся по радіо до австрійського народу й сказав: **“Зараз у нас залишається лише одна надія: НА БОГА! Ми мусимо більше просити Бога та Марію про волю. Ми мусимо більше молитись на Розарію. Я благаю тебе, народе Австрії, вдатися під усемогутній покров Цариці Вервиці й від сьогодні щодня молитись на Розарію!”**

Цей заклик був прийнятий австрійцями — у всіх церквах, монастирях, численних сім'ях щодня молилися на вервиці. І сталося чудо — несподівано для всіх Австрія здобула жадану не-

ЗВЕРНЕННЯ ДО БОГОРОДИЦІ

“НЕМАЄ ТАКОЇ ПРОБЛЕМИ, ЯКУ НЕМОЖЛИВО БУЛО Б ВИРІШИТИ ДЛЯ ТОГО, ХТО НАПОЛЕГЛИВО ТА З ДОВІРОЮ МОЛИТЬСЯ НА ВЕРВИЦІ!”

залежність та об'єднання!

ІІ. РЕВОЛЮЦІЯ (ВЕРВИЦІ) РОЗАРІЯ НА ФІЛІППІНАХ

У роки правління (з 1965 по 1986) Фернандо Маркоса ліберальна демократія перетворилася на диктаторський режим, а в 2/3 населення доход став меншим за прожитковий мінімум. У 1986 році світова громадськість стала свідком того, як диктатор шляхом великого обману на виборах залишився при владі. Увесь світ чекав повстання опозиції. Кореспонденти та оглядачі не дали опозиції жодного шансу. Батальйон із військ Маркоса перейшов на сторону опозиції проти добре озброєної танками, літаками та ракетами армії, яка оперувала

підтримкою США. Бій, який ще не почався, був уже програним.

У цей час кардинал Зінн, архієпископ Маніли, закликав віруючих до мирного протесту проти корумпованого режиму. Він просив філіппінців вдатися під покров Матері Божої і молитися на Вервиці (Розарії). Радіотрансляція перейшла в той час у руки опозиції. Протягом кількох годин після того, як кардинал розповсюдив по радіо Маніли свій заклик, на вулиці столиці вийшли від 3 до 4 мільйонів філіппінців та молилися разом на вервиці. Вдень та вночі священники відправляли на площах Маніли Святу Літургію. Вимога мас була зрозумілою: відставка президента Маркоса та

Фото Ганни Оборської

вільні незалежні вибори.

Але Маркос та його вірні опиралися. Увесь світ був свідком цих подій. На телеекранах було видно: з одного боку мільйони чоловіків, жінок та дітей, що молилися на вулицях Маніли, з іншого — танки, що виїжджають із казарм. Жінки, черниці та діти йшли проти танків з вервочками та квітами в руках.

Головнокомандуючий-генерал зупинив колони танків та говорив до жінок. Не пролунав жоден постріл. Солдати приєдналися до жінок, спустилися з танків і самі почали молитися. Пізніше кардинал Зінн написав: **“Сильнішою за зброю є повна довіри молитва. Ефективнішими, ніж стратегічне планування, є піст та жертва. Сильнішою за воєнну силу є смиренна сила народу, котрий невтомно молитися”**.

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ!

Хіба в Україні менше наполегливості та довіри до Цариці Вервиці, ніж в Австрії чи на Філіппінах?

Визначте свого президента

ГОЛОСИ З МАЙДАНУ

ЛЮДЯМ ІЗ ЗАДЗЕРКАЛЛЯ

*З народом заграбать не треба:
Він добре бачить з-під брови
І що ви корчите із себе,
І хто єсте насправді ви.*

*Народ не візьмеш на макуху,
Він зоддала розрізнить чин,
І хто є син йому по духу,
І хто по духу сучий син...*
Б. Олійник

Я, учителька з 35-річним стажем, низько схилила голову перед своїм народом, я схилила голову перед киянами, я схилила голову перед нашою молоддю... Рік тому я говорила: як я по-доброму заздрю Грузії! Який це вільнолюбний, гордий народ! А мої українці виявилися не гіршими! За 13 років Незалежності виросло нове покоління вільних, розкутих, мислячих, не залаганих українців. Я весь цей час плекала нове покоління громадян України та була певна: ці діти, які виростили вже в незалежній державі, не змиратимуть з тупістю, неправдою і не будуть жити в неволі. Ми стаємо прикладом для білорусів і для тих же росіян. Київ знову заявляє про себе як столиця держави, предки якої стояли біля витоків демократії в Європі.

Ще я хотіла заявити про своє несприйняття, про свою болючу реакцію на таке явище, як зрада.

Я звертаюся до Ганни Стеців, Лариси Скорик, Тараса Чорновола: прийдіть зараз на майдан, станьте на коліна перед своїм народом і покайтеся.

Пані Ганно, як Ви себе почуваете в “задзеркаллі” Януковича? Правда, хочеться в помаранчеве царство добра, радості, любові? А грихи не пускають? Прийдіть і покайтеся!

Пані Ларисо, де поділася просвітлена, інтелектуальна, струнка леді з Народної Ради? Ми любимо Вас, поважали... Як так сталося, що за ці роки Ви поступово розгубили всі свої чесноти, і гординя привела Вас накінець у табір ворогів нашого народу! Ви перестали будь-кого чути, крім самої себе, голубий шаморг на вашій шії перекинув вам ті артерії, по яких іде добро й правда.

Коли Ви говорите про хворобу нашого Віктора Андрійовича Ющенка, мені стає моторошно...

Зупиніться! І подумайте про своїх онуків: Ви не боїтеся прокляття свого народу? Ви говорите, що Ви — віруюча людина, — так не святотатствуйте! Подивіться навколо, з ким Ви опинилися?! Ви на УТ-1 та “Інтері” приймали поздравлення від Державної Думи Росії. Вся Європа — з народом України, а Ви з ким?! Кайтеся!

А тепер я хочу звернутися до тебе, Тарасе... Ти зробив страшне: ти потоптав пам'ять своїх батьків: матері — Олени Антонів та батька — В'ячеслава Чорновола. Але Господь милостивий... Звертаюся до тебе, як до блудного сина: “Синку! Прийди на прощу до свого народу і проси, щоб простив тобі... У цей час усі мої учні, нинішні студенти, — на Майдані. Там же і мій рідний син. Я виховала їх на прикладі життя твого батька, В'ячеслава Максимовича Чорновола. А ти хоч розумієш, Тарасе, що ти тепер у компанії замовників-убивць твого батька?!

Ти ж сам говорив, що сліди ведуть у Росію... Іди, синку, до наших людей, кайся і заслужи прощення свого народу... Та не барися, час невблаганно добігає кінця...”

ПОРІВ

ЯК ЦЕ БУЛО В КОБЕЛЯКАХ

22.11.2004 близько 17.00 на майдані в центрі м. Кобеляки Полтавської обл. спонтанно виникла й продовжувалася близько 6 годин акція протесту виборців проти попередніх результатів, оприлюднених Центровиборчком. Розпочалося все з місцевого жителя, який виніс на майдан телевизор та увімкнув “5 канал”. За лічені хвилини зібралися люди — місцеві активісти, керівники місцевих осередків політичних партій, учасниці виборчого блоку “Наша Україна”, з'явилася звукопідсилювальна апаратура, намети з надписами “ТАК! ЮЩЕНКО”, хтось приніс відеокасети з аматорськими записами трансляцій новин центральних каналів. Більшість жителів міста, котрі були присутні на площі, прийняли рішення підтримати рух опору, проголошений В. А. Ющенком 22 листопада на Майдані Незалежності, дехто відразу вирішив їхати до Києва, та через блокування доріг міліцейськими кордонами вимушений був повернутися до міста. В акції взяли участь близько 250 осіб. До протестуючих уже пізно ввечері приєдналися міський голова О. Ісип та секретар Кобеляцької міської ради С. Галушко.

● **Настя ТОПОЛЯ**, Полтавська обл.

ІЗ КИЄВА — В ХАРКІВСЬКИЙ КРАСНИЙ КУТ

Шановні земляки-краснокутці, дорогі друзі!

Нині в Україні відбуваються одночасно дві доленосні події, які визначають і сьогодення, і майбутнє українського народу, всіх його прийдешніх поколінь “і живих, і ненароджених земляків” наших.

В Україні відбувається всенародне повстання проти корумпованої злочинної влади грабіжників і одночасно — становлення української нації.

Ще донедавна роз'єднаний, без віри в майбутнє, пограбований і принижений, засліплений наскрізь брехливою пропагандою олігархів, заляканий їхніми холуями, убивцями-бандюками український народ раптом згадав, що є Бог і є Правда Божа. Українці згадали, що Бог, створивши людину за образом і подобою Своєю, дав їй життя, свободу і право вибору між добром і злом. Ми всі згадали слова великого пророка Т. Г. Шевченка: “Умийтеся, образ Божий багном не скверніте!”. І спала полуда брехні з наших очей, щез принизливий тваринний страх перед прислужниками наших ворогів-олігархів, нищих духом і огидних своєю ненажерливістю ма-

тюгальників-нелупів, василенків, кузубш, лукіних, сіліних, тетянченків, корнієнків чи сумнозвісної Кондратовички, “княгині Ольги” із Глобівки... Нам стало соромно за те, що ми боялися не тільки їх, а й якихось убогих шинкарок чи гармоністів, котрі розпоряджалися долями цілих сіл.

Останньою краплею, яка переповнила чашу багатовікового та принизливого терпіння обездоленого українського народу, стала груба й нахабна фальсифікація виборів Президента України.

Ми всі бачили, як по нашому району від села до села, від однієї виборчої дільниці до іншої їздили на розкішних авто гінци “губернатора” Кушнарьова та його поплічників Фельдмана і Гіршфельда, а за ними сунули в “Ікарусах” і ЛАЗах сотні їхніх холуїв, які за десятку, стакан сивухи, миску “дармової” жратви продавали своє майбутнє і майбутнє своїх дітей, яких вони навично оббирали та позбавляли щастя й долі. Ви всі бачили Нелупа, який ліз розпоряджатися на всіх дільницях виборами, хоча знав, що не має на це права і його дії є кримінальним злочином. Він не

звикно здатний на будь-який злочин.

Порятунок Росії — у національно самобутній, незалежній, сильній Україні. Мусимо спробувати таки рятувати Росію найперше від неї самої, очистивши важливі сфери нашої життєдіяльності від її руйнівного експансійного впливу. Якби це вдалося, то можна було б змагатися за те, щоб Росія не боялася “Світового уряду”, бо Україна — це місце опори рівноваги на площині терезів міжнародних стосунків. Пильнуймо своє призначення!

Ворог роду людського нищив нас, як нікого, але не зміг знищити. Він боїться захованої в нашому народі воскресної сили, не дає нам передихнути й атакує знов і знов. Він пам'ятає, що, коли за часів Богдана Хмельницького

БУДЬМО ЄДИНІ!

...Нехай дехто з Росії не нав'яже Україні свого — часто обмеженого й неприпустимого для українського — менталітету. У Росії великий безлад, моральний занепад, боротьба зі “Світовим урядом” разом із диктаторством, масові вияви крайньої ксенофобії серед зростаючої загрози міжнародної ізоляції та компенсаційної відповідальності за скоєні Росією злочини, яким немає часу давності. Російський шовінізм геноцидно знищив десятки мільйонів українців, осів на “звільнених” землях і задля подальшого колоніального панування на них

ЛИСТ ІЗ МАЙДАНУ

врахував обіцянки народного президента Віктора Ющенка: “Бандити сидітимуть у тюрмах!”

Ми, українці, повстали не лише проти фальсифікації виборів, а проти всієї злочинної бандитської влади, кримінальних злочинців Кучми, Януковича, Медведчука та їхніх холуїв.

Ми, ваші земляки-краснокутці, нині в Києві разом із усім народом блокуємо Кабмін, Адміністрацію Президента, Верховну Раду. Міліція перейшла на наш бік, військові твердо заявили, що не стрілятимуть у свій народ. Кучму та його поплічників охороняє присланий Путіним спецзгін “Вітязь”, що травив газом безвинних людей у “Норд-ості” в Москві, вбивав дітей у Беслані. Але тут у них нічого не вийде. У нас правда, а Бог не в силі, Бог — у правді. Ми голосували за Ющенка і з Божою допомогою відстоїмо свій вибір. Дороги назад у рабство в нас немає. Ми й наші діти маємо право на гідне життя і за це будемо боротися, не шкодуючи навіть власного життя!

Ми закликаємо всіх до єдності та рішучості! Ми перемажемо! Слава Україні!

● **Ваші земляки-краснокутці з Києва**

ЦИТАТА З ЛИСТА

Україна лише два роки була об'єднана, цього вистачило, щоб тут знайшли собі безславний кінець могутні армії Європи. Кожного разу нас вдавалося полонити, лише поділивши, а потім навалившись на нас злом усього світу. Будемо ж усі згуртованими! Хто живе в Україні, не дозволяймо нацькувати нас один на одного! Не даймо розтягнути і посварити між собою! Будемо всі за одне: за національно патріотичну, незалежну від будь-кого, щасливу, самобутню, вічну Україну!

Амінь.

● **Отець Петро ОСТАПЧУК**

● **Алла ТКАЧ**

РУКА МОСКВИ

“Що далі?” Таке запитання доводиться чути від різних людей і з дуже різноманітною інтонацією — від тривоги до стриманої гордості.

З нашого боку відповідь може бути лише одна: “Борімося й поборемо!”

А от із їхнього боку...

Не претендую на звання пророка, але ситуація, в якій ми — український народ — знаходимося, зовсім не “склалася” сама собою, як про це доводиться нині чути від деяких придворних політиків. Цю ситуацію послідовно і дуже професійно “складали” кваліфіковані фахівці в справі руйнування України. Причому, незалежно від змін складу команди, яка постійно впроваджує 1992—2004 рр. проводила роботу з руйнування України, у її складі незмінно знаходився Леонід Кучма. Кучма-прем’єр чи Кучма-президент завжди виконував свою головну функцію — резидента Росії в Україні.

Чи йшлося про частку України в майні СРСР після його розпаду, чи про поділ Чорноморського флоту та його перебування на нашій території, чи про наслідки пограбування Росією українських вкладників Ощадбанку, чи про енергетику України (один лише приклад саботажу навколо нафтопроводу “Одеса—Броди” чого варті), чи про українську культуру, статус державної мови та її вживання, про економічний, інформаційний, повітряний і т. д. і т. п. простори, — до кожного з цих питань Кучма доклав свої руки не для розв’язання, а для створення проблем. Поступово нагромаджуючи ці проблеми і послідовно вибудовуючи з них

РЕЗИДЕНТ КУЧМА ЗДАЄ УКРАЇНУ

критичну ситуацію, Кучма за активної підтримки Путіна, російських політтехнологів і посадовців організував фальсифікацію виборів і логічно привів свою команду до давно запланованого успіху — антиукраїнського заколоту, організаційно оформленого в Северодонецьку на сепаратистських проросійських зборах на чолі з прем’єром Януковичем і за активної участі провідних політиків Росії на чолі з одіозним Лужковим.

Усе те, чим Кучма займався таємно й приховано від українського народу, в один момент вибухнуло публічно. Вибухнуло антиукраїнським, відверто проросійським заколотом. Вибухнуло в давно підготовленій ситуації, з давно підготовленою командою. Командою, яку резидент Кучма добирав і формувал роками. І нині вся ця злочинна команда, як бачимо, чітко й уже відкрито працює на розкол і ліквідацію Української Держави.

Чітко працює ЦВК на чолі з зрадником Ківаловим, який брав участь у фальсифікації; чітко працює Генеральна прокуратура на чолі зі зрадником Васильєвим, який не збирається притягувати до відповідальності Кушнарєва і К°; чітко працює Кабмін на чолі зі зрадником Януковичем, який організував і провів адміністративно масштабну фальсифікацію; чітко працює міністр-зрадник Білоконь; чітко відмовчуються силовики і МЗС. Уже навіть школярі розуміють, що українське МЗС повинно було того самого дня, 28 листопада, надіслати Росії ноту протесту за пряме, злочинне втручання керівництва Росії

Україна — це справді не Росія і, тим більше, — не універмаг...

в українську кризу. Але...

Резидент Кучма впродовж десяти років дбайливо й ретельно добирав табачників, медведчуків, азарових, суркісів, януковичів, кушнарєвих та їм подібних, які люто ненавидять український народ, який вони відкрито й публічно називають бидлом.

Резидент Кучма крок за кроком, день за днем, частку за часткою здавав Україну Росії. Здавав шляхом “приватизації”, приниженням української культури російською попсою, доведенням освітан до рівня жебраків, а шахтарів — до рівня рабів, відкривши ефір і все інформаційне поле для розгнущеної антиукраїнської пропаганди з неприхованим кримінальним відтінком, ліквідувавши Націо-

нальну гвардію і т. д. і т. п.

Що далі?

З нашого боку — загальнонаціональна мобілізація на захист суверенітету, територіальної цілісності й збереження конституційного ладу в Україні. Аж до готовності захищати гідність Нації, демократичні принципи та державні інтереси України усіма засобами, на які має право народ у боротьбі за свою країну.

З їхнього, проросійського й російського, боку — шантаж (у тому числі випробуванням шляхом відключення газу), провокації і диверсії, поширення чуток, страху і залякування, організаційна підтримка Росією антиукраїнських сил в Україні, терористичні акти, розпалювання вогню громадянської війни,

створення хаосу та введення російських окупаційних військ “для захисти соотечественников за рубежом”, про що чітко записано у військовій доктрині РФ.

Звичайно, це не обов’язково має статися, хоча пружину стиснуто саме так і саме в цьому напрямі. Чи вистрілить вона так досконало підготовленим здійсненням намірів резидента Кучми? Передусім, це залежатиме від нас самих, від нашої готовності віддати життя за Батьківщину.

Ми добре пам’ятаємо вислів одного з найактивніших і найпідступніших ворогів України, тодішнього ще не посла Черномірдіна: “На колінах піропозьоте!”

Дехто, як бачимо, вже поповз за російським шматом гнилої ковбаси.

Українських патріотів — патріотів, незалежно від національності, — нас із вами, шановні громадяни вільної України, чекає складне й виснажливе випробування. Нам треба пережити важку зиму 2004—2005 рр. Зиму, сповнену тривог і трагедій. Росія запустила в Україну свої пазури й впевнена в своєму успіху.

Тим часом злочинна влада на печерських пагорбах робить усе, щоб зруйнувати фінансову й господарчу основу економіки України. Злочинці-кумісти прагнуть залишити після себе руїну. В тому числі й для того, щоб потім звинуватити Віктора Ющенка, під проводом якого нам усім прийдеться тяжко виводити Україну з катастрофи, так майстерно здійсненої резидентом Кучмою.

Мусимо витримати зиму й зустріти весну з гордо піднятою головою. Боротьба тільки починається!

Євген ГОЛИБАРД

МАЙЖЕ АНЕКДОТ

У селі Плотича Козівського району Тернопільської області вирішили зробити зразково-показову дільницю за Януковича. За останні три місяці полагодили дорогу, збудували нову школу та ввімкнули опалення в поліклініці. Усе робилося від імені Прем’єр-міністра, всім наголошувалося, що Янукович — це добробут, треба за нього голосувати. Усе село казало, що проголосує. Голова сільради бив перед начальством у груди, що його село дасть безліч голосів “за Януковича”, директор школи (за місцевими мірками — друга людина в селі) рвав на собі сорочку, що Янукович виграє вибори ще в першому турі.

Янучари вирішили зробити з села показуху й нагнали туди міжнародних спостерігачів, телебачення, самі приїхали морально задоволення отримувати.

Село проголосувало, відкрили скриньки, порахували бюлетені. Серед усіх бюлетенів знайшовся тільки 1 (один) із хрестиком за Януковича, решта — за Ющенка. Голова сільради і директор школи на очах спостерігачів побилися! Кожен стверджував, що то саме його бюлетень.

ГІСТЬ РЕДАКЦІЇ

— Під час другого туру президентських виборів мене як представника Віктора Ющенка намагалися усунути від підрахунку голосів. Коли о 20.00 год. дільниця закрилася, комісія, що складалася з представників Януковича, відмовилася здійснювати підрахунки голосів, доки спостерігач від Януковича Каверзіна не привезе з ТВК рішення, щоб позбавити мене статусу члена комісії. О 21.15 ця жінка привозить такий документ на підставі сфальсифікованих свідчень про те, що я нібито намагалася підкупити членів комісії, що в мене начебто вилучили цілу пачку відкритих талонів (у мене був лише один талон, оскільки я проживаю в Дергачах), що я брала в руки бюлетені виборців, хоча я стояла біля скриньок і бюлетенів узагалі не чіпала. З іншого боку, я двічі зупиняла члена комісії Сметану, яка спочатку виділа три бюлетені в одні руки, а потім хотіла ще раз видати іншій людині три бюлетені. На мої зауваження й акти, складені спостерігачами Базалінським і Фалем із Тернополя, комісія ніяк не відреагувала.

— **До Вас комісія мала якісь зауваження?**

— Зауважень ніяких мені не робили, не ознайомили мене з жодним актом. О 19.30 раптово телефонує голова ТВК і каже, що я вже не член комісії. Тоді я заявила, що, доки не побачу документального підтвердження, буду працювати. Коли о 21.15 спостерігач Каверзіна привіз це рішення, я відмовилася його виконувати, адже на 19.59, тобто до закриття

ФАЛЬСИФІКАЦІЇ

Грубі порушення законодавства під час другого туру президентських виборів 21 листопада настільки очевидні, що їх не помічають хіба що ті, хто займався маніпуляціями та фальсифікаціями. Голова Дергачівського районного об’єднання ВУТ “Просвіта” імені Тараса Шевченка Ярослава Михайлівна Касіян була членом виборчої комісії від В. Ющенка на дільниці № 27 територіального округу № 178 у с. Цупівка Дергачівського району Харківської області. Її свідчення відображають систему масової фальсифікації волевиявлення громадян на сході України.

Фото О. Ващенко

дільниці, я залишалася членом комісії. Комісія на чолі з Наталією Байцур, директором школи, голосує за позбавлення мене прав члена комісії й намагається виштовхати з приміщення. Я відмовилася, адже це рішення було незаконним. Вони — до міліціонера. Кажу: “Ви спостерігач і не маєте мене виводити, адже я не здійснювала правопорушень”. Він підтвердив мої слова. Тоді представники Януковича викликають міліціонера з сусіднього села Прудянка, потім — начальника іншого відділу міліції, викликали і “Беркут” (щоправда, він не доїхав). Після цього вони

зміщують столи так, щоб я не бачила підрахунку. Коли я підходжу, заступник голови комісії Мирошніченко відштовхує мене й не дає пройти, притиснувши ноги стільцями, штовхаючи ліктями. Мирошніченко навіть викручував мені руки. Я звернулася із заявою до міліціонера, але ця заява залишилася без відповіді. Тим часом представники Януковича з-під одягу витягали пачки бюлетенів із позначкою за Януковича й клали на стіл до інших бюлетенів. В одній скриньці, яку возили для голосування вдома, всі бюлетені (близько 70) були без прізвища й підпису того, хто видавав їх. По-

Фото Ганни Оборської

рушуючи законодавство, члени комісії проголосували, щоб визнати ці бюлетені дійсними. Таким чином, цю скриньку просто поміняли, викинувши ту, зі справжнім волевиявленням... Один член комісії тримав у руках ручку при підрахунку голосів. Коли я це зауважила, почула: “Немає ніякої ручки”. Коли я спробувала підійти з іншого боку, Мирошніченко бив мене по руках, уживіт, відштовхував... Урешті, мені навіть не дали копії протоколу з підрахунком голосів, який почали тільки близько опівночі.

Усе це здійснювали за наказом згори, адже механізм масових фальсифікацій

у східній Україні було продумано заздалегідь. Вони знали, що, якщо на дільницях будуть члени комісії і спостерігачі від Ющенка, то таких маніпуляцій не буде, адже в першому турі я повністю контролювала процес і під час підрахунку не допустила незаконних вкидань бюлетенів членами комісії, зашкочила спробам зіпсувати бюлетені з позначкою за Ющенка дописуванням на них різних слів... До речі, двох спостерігачів від Ющенка я попросила погодувати на дільниці, заплативши 20 гривень. Перед тим я на всяк випадок дала їм пігулки, які запобігають серйозним наслідкам отруєння, і з ними було все гаразд. Натомість інший спостерігач, якому я не давала цих пігулок, за деякий час після споживання їжі став фактично невіддільним членом страшилки. Це був ще один спосіб усунення спостерігачів і членів комісії.

Підготував
Олександр СОЛОНЕЦЬ

Фото О. Ващенко

ПО-СУСІДСЬКИ

Так висловився голова польського Сейму Юзеф Олексі на пресовій конференції, яка відбулася в понеділок у польській Амбасаді.

Представницька група депутатів польського парламенту провела зустріч з головою ВР В. Литвином, керівниками фракцій ВР, Президентом Л. Кучмою, кандидатом на пост президента В. Ющенком і прем'єром В. Януковичем.

Під час розмови польських парламентаріїв із В. Литвином і депутатами ВР їм було передано односторонню резолюцію Сеймом Резолюцію, в якій, зокрема, зазначено: *“Ми переконані, що громадяни України хочуть жити у незалежній, демократичній державі, якою керує чесна влада.*

Сьогодні на Вас дивляться з надією мільйони українців і весь вільний, демократичний світ. Громадяни України обрали Вас, щоб Ви захищали їхні права. В історії, зокрема нам, полякам, відомі такі моменти, коли вирішується доля народу. Настав власне такий момент.

Сейм Республіки Польща висловлює надію, що остаточні результати президентських виборів відображатимуть справжню волю українського народу. Зробіть усе,

«ВІКТОРА ЮЩЕНКА СПРИЙМАЮТЬ У ПОЛЬЩІ З ВЕЛИКОЮ СИМПАТІЄЮ»

що в Ваших силах, щоби правда, свобода та демократія перемогли”.

Відповідаючи на запитання журналістів щодо змісту та вражень від проведених зустрічей, Ю. Олексі зазначив:

“Зрозуміло, що в цей відповідальний момент ми — сусіди — дуже по-дружньому переживаємо ваші труднощі та дуже зацікавлені в позитивному розвитку подій. І тому в бесідах із провідними політиками України нас дуже цікавив політичний план виходу з кризи, а також реакція наших співрозмовників на сигнали стосовно сепаратистських проявів.

У Польщі по-дружньому зацікавлені всіма проблемами, які вам тут доведеться вирішувати. Поляки висловлюють величезну підтримку силам української демократичної опозиції. З особливо великою симпатією сприймають особу Віктора Ющенка.

Польща бажає Україні, щоб українському народу вистачило сили і єдності для необхідних демократичних перетворень і щоб Україна зайняла в Європі відповідне почесне місце”.

Цікавою була відповідь голови Сейму на запитання про те, як В. Янукович сам пояснює свою активну роль у проведенні зібрання сепаратистів у Северодонецьку: “Щодо причин присутності В. Януковича на цьому з'їзді, то він сказав нам, що він перебував там, щоб переконувати і відводити учасників зібрання від сепаратистських настроїв і дій та щоб стримувати радикалізм на сході України”.

Журналісти відреагували на ці слова веселим похвалюванням і гумористично-саркастичними репліками, серед яких найчіткішим був вигук: “І Ви повірили?!”

На що пан Олексі зреагував миттєво: “Віра є Божою благодаттю!”

До речі, польська делегація спочатку не планувала зустрічі з В. Януковичем, посилаючись на його відсутність у Києві.

Коли ж така зустріч відбулася, двоє з її членів делегації відмовилися брати в ній участь. Ось що з цього приводу сказав Антон Мацеревич: “Не можна ставити на одному рівні законного переможця цих виборців і людину, яка відпові-

дає за фальсифікацію цих виборів. Демократія спроможна витримати багато випробувань, але вона не може витримувати фальшування виборів, які є фундаментом демократії”.

Наприкінці прес-конференції члени польської делегації заперечили журналістів, що Польща ще активніше підтримуватиме намагання України увійти до НАТО та ЄС і що польське суспільство цілком солідарне з українцями у негативному ставленні до втручання в українські справи третьої сторони.

● **Євген ГОЛИБАРД**

УВАГА СВІТУ ЗВЕРНЕНА ДО УКРАЇНИ

Розпочавши акцію протесту проти недемократичних виборів в Україні ввечері 23 листопада в Торонто, українська молодь не відходила від Українського Консульства протягом ночі й наступного дня. Люди в помаранчевому гуртувалися навколо двох наметів та великого тенту, тримаючи в руках прапори та плакати на підтримку опозиції на Батьківщині.

Об 11.00 ранку за наказом поліції намети згорнули (розташовані на тротуарі, вони начебто перешкоджали переходом).

Головним матеріалом таких відомих і авторитетних видань як “National Post”, “The Globe and Mail”, “Toronto Star” того дня були події в Україні — на перших шпальтах фотографії з Майдану Незалежності, Ющенко, слова “Україна”, “Київ”. І, без сумніву, — помаранчеве людське море з велетенським надписом “Orange is the new red”.

ДІАСПОРА

ВІТАЄ В. ЮЩЕНКА

У прес-релізі, який спільно підписали в Києві Президент Світового Конгресу Українців Аскольд Лозинський, Секретар СКУ Віктор Педенко, Президент Українського Конгресового Комітету Америки Михайло Савків та Екзекутивний Директор Конгресу Українців Канади Остап Скрипник, зазначається, що на результат, наданий ЦВК, вплинули порушення закону, котрі відбулися на користь кандидата В. Януковича, тому останнього не можна вважати обраним народом. У переліку порушень зазначено про підкуп, залякування і затримання виборців, а також втручання у вибори інших держав із недемократичним устроєм, як, наприклад, Росія та Придністров'я. Висновки СКУ базуються на спостереженнях близько 250 міжнародних спостерігачів, котрі були акредитовані в ЦВК від Світового Конгресу Українців, до складу якого входять організації з тридцяти країн світу.

США ЗАНЕПОКОЄНІ

Білий Дім оприлюднив заяву щодо подій навколо результатів президентських виборів в Україні. У ній зазначено, що США глибоко занепокоєні значними та достовірними ознаками фальсифікацій, що відбулися під час президентських виборів в Україні.

Білий Дім заявляє, що підтримує зусилля, скеровані на перегляд проведення виборів, та закликає українську владу не затверджувати результатів до закінчення розслідувань організованої фальсифікації.

Тим часом Європейський Союз закликав переглянути вибори і розв'язати протистояння мирно.

Німецький канцлер Г. Шредер сказав, що українські вибори запламовані величезними фальсифікаціями.

ВАЦЛАВ ГАВЕЛ:

«ДОЗВОЛЬТЕ

ВАС ПРИВІТАТИ»

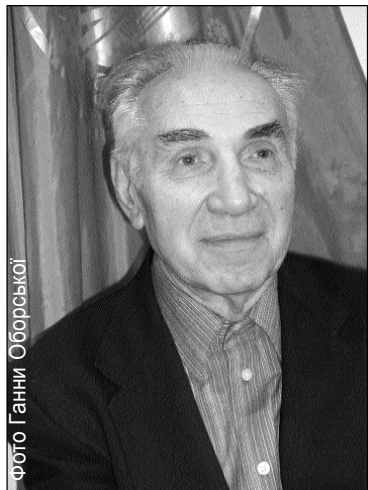
Тим часом колишній президент Чеської республіки Вацлав Гавел, “архітектор Оксамитової революції”, надіслав Вікторові Ющенку листа про підтримку. “Дозвольте привітати Вас у ці драматичні дні, коли на кону стоїть доля Вашої країни на багатьох років. Усі шановні міжнародні та місцеві організації погоджуються, що Ваші вимоги — справедливі”.

ГІСТЬ РЕДАКЦІЇ

Олексій Коновал представляє українську діаспору й Фондацію ім. І. Багряного в Чикаго. Народився на Полтавщині. У 1943 році батьки виїхали з України: кіними до Перемішля, а звідти — потягом до Чехії. Після закінчення війни пішки вирушили з Чехії до Німеччини, проживали в таборі DP, а в 1950 р., врешті, приїхали до США. Олексій Коновал закінчив школу, служив 2 роки в американському війську, навчався в університеті (освіта — інженер-механік). Окрім того, брав участь у громадському житті українців у США: спочатку як член “молодечої організації” Об'єднання демократичної української молоді, згодом вступив у партію, створену Іваном Багряним, — в Українську революційну демократичну партію.

— Фондацію імені Івана Багряного створила партія УРДП у 1975 році для того, щоб займатися видавничою діяльністю. На початку видавали газету “Українські вісті” на кошти жертводавців, хоча в Союзі писали, що нас фі-

ПЕРЕМОЖЕ ДЕМОКРАТІЯ

нансують “акули Уолл-стріт”. Коли Україна проголосила незалежність, ми вирішили, що немає потреби в існуванні нашої партії, адже тут утворилося незабаром понад 100 партій. Залишилася Фондація, яка продовжує фінансувати видан-

ня українознавчої літератури.

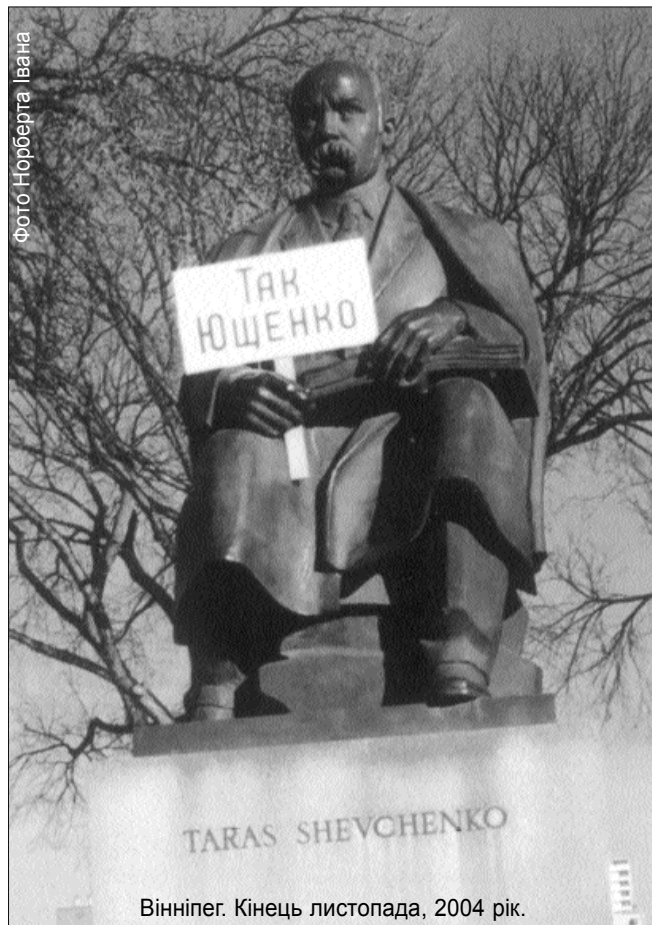
— **Пане Олексію, як українська громадськість у США оцінює наші вибори і ситуацію, яка склалася тут після 21 листопада?**

— Відразу побоювалися, що можуть бути фальсифікації. Янукович і Кучма використали адмінресурс. Безперечно, переміг Ющенко, але влада пішла на грубі порушення прав людей на вільне волевиявлення. До речі, я приїхав сюди на 2-й тур спостерігачем. Вилетіли з Чикаго заздалегідь, але польський літак спізнився на годину до Варшави. Чекали кілька днів на літак із Києва — ще ніколи такого не було. І лише в четвер увечері (18 листопада) ми прилетіли в Київ. Спостерігачі на схід України вже від'їхали, тому ми залишилися спостерігачами на 1-й дільниці в Києві, де голосував Ющенко. На дільниці, як і загалом у Києві, переміг Ющенко. Сьогодні в Україні народ повстав проти фальсифікацій влади. Ющенко склав присягу на

ПЕРЕГОВОРИ ТРИВАЮТЬ

26 листопада в Маріїнському палаці Києва відбулися переговори влади й опозиції за участю президента Польщі Олександра Квасневського, верховного представника ЄС Хав'єра Солани, президента Литви Валдаса Адамкуса, представника ОБСЄ Яна Кубіша й голови Держдуми Бориса Гризлова. Після кількохгодинних переговорів Кучма зачитав підсумкові рішення: “Сторони виступають проти застосування сили, що може призвести до ескалації конфлікту та кровопролиття. Друге. Сторони заявляють про початок політичних переговорів про пошуки шляхів мирного врегулювання політичної кризи в Україні за участю Леоніда Кучми, Володимира Литвина, Віктора Ющенка та Віктора Януковича. Для забезпечення переговорного процесу сторони створюють робочу групу з метою досягнення спільного рішення для врегулювання політичної кризи, яка починає роботу відсьогодні. Сторони очікують від Верховного Суду України гласності та відкритості при розгляді скарг, поданих у зв'язку з виборами Президента України”.

Однак, попри рішення про переговори, ситуація на 30 листопада ще більше загострилася, оскільки сторона Януковича фактично блокувала конструктивний розвиток подій. Тому того ж 30 листопада верховний представник ЄС із зовнішньої політики й безпеки Хав'єр Солана вилетів знову до Києва з новою посередницькою місією. У цей же день відбулася його зустріч із Президентом України Леонідом Кучмою, а в середу — із Президентом Польщі Олександром Квасневським, який також повернувся до Києва.

Вінніпег. Кінець листопада, 2004 рік.

УРП «СОБОР» ВИМАГАЄ ВІД СБУ ВИДВОРИТИ ВОЛОДИМИРА ЖИРИНОВСЬКОГО

Як стало відомо, група депутатів Державної Думи Росії на чолі з віцепікером Володимиром Жириновським 3 грудня збирається прибути в Україну та провести в Донецьку, Запоріжжі, Дніпропетровську, Харкові й Сімферополі мітинги на підтримку Януковича. УРП “Собор” розцінює такі дії російських політиків як кричущі порушення національного законодавства та принципів міжнародного права. Водночас, партія переконана: ці дії не врятують агонізуючий режим Кучми—Януковича від остаточного падіння.

УРП “Собор” вимагає від СБУ у випадку, якщо Володимир Жириновський здійснить свій намір, негайно депортувати його за межі України з метою недопущення ескалації громадянської напруженості в нашій державі.

● **Прес-служба УРП “Собор”, 29 листопада 2004 року**

ФОТО НА ЗГАДКУ

ПОГЛЯНУВШИ Е ОЧІ...

Тридцять літ знаю, люблю вулиці Інститутську, Банкову — шлях до нашого дому, будинку київських літераторів, Спілки письменників...

Не сподівався, що випаде колись підніматися вгору від Хрещатика Інститутською з тривожним відчуттям несподіваного. А що попереду?... Де стоятимуть спецназівські кордони?... Очевидно, на перехресті — з Інститутської на Банкову, останнім кордоном перед фортецею Президента, осідком...

Як зустрінуть ці кордони беззахисних дітей-студентів із квітами в руках?... Чи здригнуться перед величаво-впевненою ходою? Відступлять?... А можуть і не відступити... Та хіба думають про це молоді, яких так намагаюся наздоганяти?

Відлягло на душі, коли вільно (вільні люди!) звернули на Банкову

і дійшли вулицею аж до трьох КамАЗів. Далі — ані руш! Там уже "омон", а справа наша — мирна. Тільки помаранчеві прапори враз затріпотіли над вантажівками.

Ніколи ще не бачив знайому Банкову такою велелюдною! Обличчя, очі, ця радість дзвінка, сміх і пісні, краса молодих і рішучість перед можливою небезпекою — незабутні!

Слава Богу, перший — рішучий! — відтинок нашого шляху (до блокування Адміністрації Л. Д. Кучми 23 листопада 2004-го) пройшли мирно.

Серед виру облич, стрічок, бантів, квітів — помаранчевих! — ще один образ — і, як всі інші, неповторний.

Дівчина, мила-мила, чорнява, з очима, відкритими усьому світові,

вийшла на небезпечну сьогодні Банкову з іграшкою, мабуть, своєю найкращою — великим, чи не вполовину її власного зросту, помаранчевим котом! Лець умовив, щоб для фото викинула з-поза свого котика.

Засоромилася...

...Чи зміг би (чи зможе?) подивитися в очі цій дівчинці (а в них же майбутнє України!) той, хто ховається зараз за самоскидами з піском? Тільки їй одній! Не мовлячи про сотні тисяч її ровесників, що вийшли зараз на майдани й вулиці. З вірою, надією, любов'ю і щирою молодечою мрією про майбутнє.

А помаранчевому коту — в очі подивитися?! Казковому коту, зігрітому в цю ніч доброю душею...

Анатолій СКРИПНИК
Фото автора

ПОЕТ І МУЗА

— **Пані Антоніно, чи й справді Луганщина — вся за Януковича?**

— Я приїхала в Київ, бо просто не могла не приїхати. І, найперше, хочу привітати свою Україну та український нарід, що він більше не буде терпіти неправди, ніколи і нізащо не змиряться із фальсифікацією виборів. Дивлюся на Майдан та бачу таку натхненність, таку чистоту, такі прекрасні обличчя громадян України всіх національностей!

Я передаю усім вітання з Луганщини — ні, не з тої, провладної, яка так цинічно пішла на фальсифікації. Мої вітання від луганської землі — землі Володимира Сосюри, Григора Тютюнника, Миколи Руденка, Бориса Грінченка. Від донецької землі — Василя Стуса. Моє вітання — від тисяч і тисяч луганчан, що віддали свої голоси за Віктора Ющенка, але їх знищили і вкрали. Навіть за побіжними спостереженнями, у другому турі за В. Ющенка було на третину голосів більше, ніж у першому, — злочинний режим украв щонайменше 20—30 % луганських голосів за Ющенка. Нечувана і неймовірна фальсифікація!

Декілька прикладів. Стаханів: одна з дільниць відкрилася аж об 11-й годині. Люди заходять, а в прозорих (!) урнах уже повно бюлетенів.

Луганськ: у списки виборців занесено усіх мертвих, у тому числі з минулого століття. А людей, які зазначили свої адреси в підписних листах за Ющенка, у списках немає...

Територіальний округ: членів комісії примушують підписувати незаповнені бланки протоколів. Каруселі з відкритими талонами: голосування в районах і в Луганську, навіть на одній і тій же дільниці, по декілька разів.

Краснодон: гірники практично не мали змоги зробити своє справжнє волевиявлення; погрози, тиск, брехня, дезінформація на кшталт: "Ющенко закриє всі шахти". Людей примушували брати відкриті талони й голосувати під наглядом начальства.

Я вже й не кажу про те, що людей масово, без їхньої згоди, записували до "Партії регіонів" — за кілька тижнів до виборів.

— **Пані Антоніно, нині багато говорять про те, що на Луганщині — сепаратистські настрої. Чи це так?**

— Настрої такі, які розпалюються. Найбільше лякають Америкою, НАТО, стіною від Росії та українською мовою. А чого лякати? Українську мову, наприклад, мої колеги-лікари давно опанували, знають кожен термін. Росіяни ходять у російські школи, як і ходили, та будуть ходити. А українці — як не мали, так і не мають рідномовних шкіл. Америці наш Донбас не потрібен, бо вона не інвестує нічого в Донбасі.

До НАТО ніхто нас насильно не залучить, а в Росію — як їздили, так і будуть. Я впевнена та бачу, що свідомих розумних людей на

Луганщині набагато більше, ніж зомбованих, бо справа не в мові й не в подвійному громадянстві, а в економіці й у нормальному житті. Іду в тролейбусі та бачу величезний напис: "Комуністи передупреждають, що підвищення пенсій перед виборами — обман". Інша справа, що не кожен наслідиться висловити свою думку, щоб не втратити роботи. За Божим Законом, я не осуджую навіть можновладців, які змушені виконувати ще можновладніші накази. І всім хочеться нагадати слова, сказані Ніною Матвієнко в її передвиборному турі: гроші минуться, а ганьба зостанеться. Саме ваш часопис друкував її статтю з враженнями народної артистки про маленькі міста Донбасу, де про Краснодон були дуже пекучі для мене слова: "Краснодон — це пекло". Бо Ніна Матвієнко,

ПЕРЕМОГА З ТОБОЮ!

На Майдані Незалежності ми зустріли письменницю Антоніну ЛИСТОПАД. Лауреат премії імені Василя Стуса, вона живе в Краснодоні на Луганщині. Як тільки почула про помаранчеву революцію, одразу вирушила до столиці. Ми попросили пані Антоніну відповісти на запитання "СП".

розшукуючи мене, побачила ті страшні руїни, які залишилися від дитячого садочка, колишню ідальню ПТУ з вибитими вікнами та купи сміття.

— **Пані Антоніно, Ваше ім'я відоме, відома Ваша патріотична позиція українки. Чи не переслідують Вас?**

— Звичайно, знають. А хтось — ні, бо "немає пророка у своїй вітчизні". Ось на тиждень української мови вже маю кілька запрошень до шкіл. У селі Проїждже виступала на відкритті пам'ятника жертвам голодомору й мала можливість висловити свою думку. У минулому році вийшла моя книжка про голодомор "Зняті з Хреста — Парастас-33".

Хоч і попереджували нас, щоб не говорили про політику, але аналогії так і напрошувалися. Правда, той виступ не показали по обласному телебаченню, як не було змоги щось надрукувати в місцевій та обласній газеті — через політичну цензуру. А якщо чесно, мені нині легше надрукуватися в діаспорних виданнях, ніж в Україні.

Я рада, що вчора на Хрещатику, 26, я побачила всіх журналістів у помаранчевих стрічках, відчула їхній радісний підйом. І записувалося все те, що говорилося.

Дуже сподіваюся, що повернуться "Суботні зустрічі" Емми Бабчук, які були національним рупором української інтелігенції.

— **Яка найбільша емоція перейняла Ваше серце — тут, на Майдані?**

— Найбільша емоція — справедливість нашої помаранчевої революції, напролюд мирної і такої піднесеної!

Бачу багато знайомих. Але й незнайомих усміхаються одне до одного, йдуть із гордо піднятими головами й вірять у національну перемогу.

І звичайно ж, — мова зайшла про поетичне натхнення. Воно теж перестріло пані Антоніну ЛИСТОПАД тут, на Майдані Незалежності. Народилися нові вірші, які письменниця люб'язно запропонувала читачам нашого тижневика. До речі, ці поезії писалися, як майбутні пісні. Тож чекаємо помаранчевої музики до помаранчевих поезій!

Антоніна ЛИСТОПАД
ОРАНЖЕВІ СКРИЖАЛІ
(майбутня пісня)

Твоя ПЕРЕМОГА з ТОБОЮ!
Вдягаймо святі кунтуші.
Жінки в помаранчевих строях.
Мужі з помаранчем в душі!

Приспів:

І не відступаймо на скрентах.
Всю правду скрижальми зваж!
Дівчата в оранжєвих лєнтах.

І хлопці в краватках оранж.
Не даймо скалічити крила.
Не даймо спотворити Шлях.
Родино, на сонячних схилах
Вся Рідність — у наших руках.

Не даймо спинити Свободу.
Вставаймо за Волю на бій!
Сини Українського Роду!
І дочки — в ПРИСЯЗІ НОВІЙ!

НА МАЙДАНІ

Отут, на Майдані, сьогодні — хрестини.
Оранжеве крижмо. В святій материнці!
Тобою пишаюсь, МОЯ УКРАЇНО!
Пишаюсь Вами, МОЇ УКРАЇНЦІ!

ОЦЕ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ! Це — Вічні Глибини...
Тут голосу — повно. І Волі — по вінця!
Тобою пишаюсь, МОЯ УКРАЇНО!
Пишаюсь Вами, МОЇ УКРАЇНЦІ!

Тут — ПРАВДА І ПРАВО! Тут — спадок і віно.
З Обов'язку кожен — на зимній бруківці.
Тобою пишаюсь, МОЯ УКРАЇНО!
Пишаюсь Вами, МОЇ УКРАЇНЦІ!

Тут ВІРА І ВІРНІСТЬ. НЕЗЛАМНО! НЕЗМІННО!
Із Доброї Волі ми всі — Добровільці.
Тобою пишаюсь, МОЯ УКРАЇНО!
Пишаюсь Вами, МОЇ УКРАЇНЦІ!

Приспів:

Сьогодні тут і Сповідь, і Причастя.
Присяга тут — на криці дорогій!
НАРОДЕ МІЙ! ТИ ІЗ КОЛІН ПІДНЯВСЯ!
ТИ НАЦІЄЮ СТАВ, НАРОДЕ МІЙ!

Тут, на ЦЬОМУ МАЙДАНІ, народний Президент Віктор Ющенко присягнув на вірність Українському Народові. Я пропоную зараз і нам присягнути усім На ВІРНІСТЬ УКРАЇНІ.

НАРОДНА ПРИСЯГА

Тисячі тисяч. З мільйонами вкупі!
Сяйво оранжу. Оранжева брость!
Ми присягаємо, ЩО НЕ ВІДСТУПИМ.
Ми присягаємо, ЩО НЕ ЗДАМОСЬ!

Нас не розділите на половини.
Нас не покраєте серед п'їтьми.
Ми присягаємо: Є УКРАЇНА!
Ми присягаємо: БУДЕМО МИ!

Сонце і Свято у нашому Храмі!
Кожен, хто вірує, в Світло заходь!
Ми присягаємо: ПРАВДА ЗА НАМИ!
Ми присягаємо: З НАМИ ГОСПОДЬ!

Тисячі тисяч. З мільйонами вкупі.
Сяйво оранжу. Оранжева брость!
Ми присягаємо, ЩО НЕ ВІДСТУПИМ.
Ми присягаємо, ЩО НЕ ЗДАМОСЬ!

МАЙДАН

Вони стоять без примусу. Без матеріальної зацікавленості. У звичному житті — робітники, селяни, медики, педагоги, правники, держслужбовці... Нині ж вони — чатові. На сторожі справедливості.

Ворог розпускає чутки, які мали б посіяти невпевненість, дезорієнтувати, залякати, викривити суть того, що відбувається. Суспільству намагаються нав'язати оціночні стереотипи на кшталт: людям, які на Майдані й у наметових містечках, платять гроші; студенти беруть участь в акції протесту, бо їм наливають "сто грам" та ін.

Юрист з Івано-Франківська, який застудився після трьох діб на Майдані Незалежності, хриплим голосом відмовляється їхати машиною додому: "Ні! Це було б, ніби мене комісували з армії!"

Після спілкування з учасниками акції протесту можна визначити, що серед основних чинників, які вивели нині людей на майдани, найвиразнішими є такі: ліміт народного терпіння вичерпався, люди не хочуть більше миритися з безчинством влади, беззаконням, алогічністю процесів, що набувають розмаху в суспільному організмі; народ відчув власну вагомість і відповідальність перед поколіннями тих, хто боровся за Україну в минулому, і перед майбутнім поколінням.

Маю на увазі не лише прихильників Віктора Ющенка. Серед тих, хто стояв біля стадіону "Динамо" під біло-синіми прапорами, були прості, спрацьовані чоловіки, які, змерзлі, з промокшими ногами, відстоювали свою правду. Біда, що

Є З КИМ КРАЙ БОРОНИТИ!

правда їхня — хибна. Вони ж, зле інформовані, вважають, що досі державою керували націоналісти, а Віктор Ющенко, мовляв, один із них. Цих бідових трударів можна зрозуміти: вони бояться змін, бо лише кілька місяців як почали отримувати зарплату після тривалого безгрош'я. І не хочуть задумуватися, чому аж перед самими виборами їм дали ці копійки?

Нинішня ситуація не створена штучно, це об'єктивний процес, що є наслідком крайнього загострення кризи в усіх сферах нашого життя. Свідченням цього — наступні думки.

Олександр Дудка, киянин:

— Я, капітан міліції, місяць тому звільнився з органів внутрішніх справ, бо мене не задовольняли порядок і система, які там панували. Це й питання заробітної платні, й ставлення працівників до своїх службових обов'язків, і вирішення їхніх соціальних потреб, і неможливість забезпечити морально-духовні запити. Сьогоднішня влада не робить нічого, щоб працівник міліції міг професійно виконувати службові обов'язки. Спонсорські кошти замість того, щоб скеровуватися на вирішення проблем, використовуються, наприклад, на придбання дуже дорогих автомобілів для керівництва. Коли я звільнявся, мені, щоб я залишився на роботі, обіцяли квартиру, іншими словами — пропонували хабар. А я ж знаю, що люди по 10—20 років безперспективно сто-

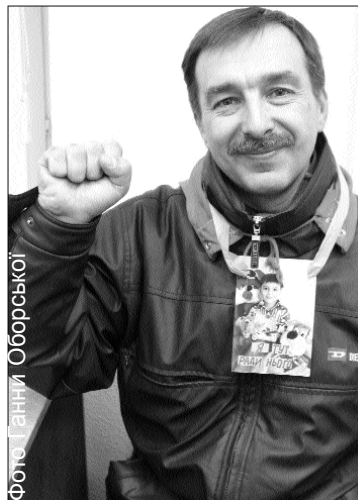
ять на квартирці, роками живуть сім'ями в гуртожитках — і мовчать, бо бояться втратити роботу.

Щодо ситуації в країні, щодо ймовірного застосування силового сценарію, то хочу звернутися до працівників усіх силових структур, аби вони не таїли тої правди, яку бачать у собі. Вони мусять зрозуміти, що народ, якому їх протиставляють, — це їхні батьки, сестри, родичі, сусіди... І якщо працівник міліції хоче бути частинкою цього народу, цієї нації, він не може стояти з іншого боку барикади. Ніколи досі міліція і народ не були партнерами. Мої колишні колеги зараз мають реальну можливість одним якимось вчинком, одним закликком, одним словом зійтись із народом, аби стало реальним: народ, міліція — партнери. В усіх країнах світу так є. Те, що нині відбувається, — це не якісь забаганки чи ігри. Просто народ дістали. Працівник міліції мусить усвідомити: якщо він не згідний з існуючими порушеннями в системі, в якій працює, то не має права мовчати — він повинен її змінювати.

Микола Булат, актор, Тернопіль:

— Мене як людину від культури найбільше хвилюють такі цінності як правда, честь і справедливість. Мене обурювала відверта брехня про вибори, думаю, що не тільки мене, і не тільки мешканців Західної України.

Я працював у складі дільничної комісії. У нас були настільки чесні вибори, що хлопці казали: ну чого ми такі чесні? І відповідали самі со-

Микола Булат: я тут заради сина

бі: бо інакше не може бути. Проте навіть у нас під час другого туру знайшлася людина, яку, мабуть, підкупили: з'явилися десятки не підписаних бюлетенів — десятки голосів за Ющенка пропали. Після виборів ми прийшли на центральний майдан Тернополя, аби відстояти правду. На другий день зранку встав і сказав дружині, що їду до Києва. І вже три доби на Майдані.

Я маю бути тут, бо інакше не považав би себе як актора, не мав би права виголошувати якісь речі. А тепер я знаю, що маю право говорити людям зі сцени про чесноти, тому що взяв участь у цій боротьбі. Я собі сказав: буду до кінця, бо не можу терпіти неправди. Надіюся, що нас-

тупного разу зустрінемося не на барикадах, а на моїй моновиставі.

Тетяна Олександрівна Кромбет, пенсіонер, колишній педагог-дефектолог, с. Бишів Макарівецького району Київської області:

— Перше, чого ми досягли, це те, що зняли пута зі ЗМІ. Надіюся, що хвиля правдивої інформації досягне й Донбасу. Мешканцям південно-східних областей треба донести, що ідея про відокремлення — справа рук олігархів, які сповідують принцип: розділай і владарюй. Україна — не футбольна команда, яку можна купити разом із кишеньковим президентом. Я хочу сказати цій ідеї "Ні!". Бо Україна — не маленьке пташенятко, яке повинно ховатися під крилом у російського двоголового орла чи в американського одноголового. Україна — волюбна птаха, а Схід і Захід — два могутні крила нашої держави. Зараз цей птах скидає зі своїх крил пута, аби злетіти вгору — до світу свободи.

Маю надію, що мешканці Донбасу, розуміють, що Віктор Янукович — уособлення старої влади. Невже вони думають, що, коли, відокремившись від України, попросять прихистку в Росії, то до них там будуть ставитися, як до рівних?

Навпаки, мешканцям південно-східного регіону треба їхати на Захід України, аби прилучитися до збережених там традицій, щоб відродити й відчувити в собі національний дух. Такі поїздки треба організовувати, бо все пізнається в порівнянні, а, окрім Росії, вони нічого не знають.

● Підготувала **Леся ТКАЧ**

НА БАРИКАДАХ

*Liberte, Egalite, Fraternite!
(Свобода, рівність, братерство! —
гасла французької
молодіжної революції
1968 року)*

23 жовтня, Хрещатик. Вечір. На вулиці холодно, йде мокрий сніг. Небо над центром відливає помаранчевим кольором стягів, здається, ось-ось серед вигуків "Ю-ЩЕНКО! Ю-ЩЕНКО!" почуються лозунги французької молодіжної революції "Свобода, рівність, братерство!" Чекаємо біля вітрини "VD one" на Антона, випускника КПІ. Зараз він працює програмістом в одній із київських фірм. А з понеділка живе в наметовому містечку.

Антон вибігає з натовпу, замерзлий, але веселий та напорчуд спокійний. Він — у величезних валянках та пуховику. Пропонує піти на каву в один із найближчих барів — "Барабан" — улюблене місце тих, хто зараз збирається на Майдані Незалежності. Ледве знаходимо вільне місце: тут безліч відвідувачів із помаранчевою символікою. Всі дивляться "5 канал".

— **Скільки вас там, у наметовому містечку?**

— Я не рахував, але думаю, приблизно тисяча осіб. Наметів близько 400, у кожному по 2—3 людини.

— **Які найяскравіші моменти**

за останній час можеш згадати?

— Багато чого було. Наприклад, випадок, коли ми ходили в табір Януковича. Мені здалося, що люди там якісь сумні. Як на мене, їх там не годують, хоч обіцяли нагодувати. Вони там злі, бо є на що ображатися, наприклад на наклеїку "Товариш, не гадь в ліфті, ти ж не із Донецька!". Ми туди пішли, пов'язавши сині стрічки, поспілкувалися з ними. У них там постійно стоять спецпідрозділи та джипи, до того ж провокатори на виході зі стадіону "Динамо", що не хотіли нас звідти випускати. Один мій друг ледве не по-

НАМЕТОВЕ

пався одному з таких провокаторів. Він бачив на площі Слави розлючених, зовсім не наших людей у помаранчевому. Мій друг із вікна Транспортної академії спостерігав, як вони били перехожих. Ось так. І йшли вони в бік Верховної Ради, а до Майдану Незалежності не дійшли, тому тут було все спокійно.

Вчора ми були під Адміністрацією Президента, і там — помаранчеві вантажівки! Люди в синьому — сумні, перед ними ходить чоловік із мікрофоном та скандує: "Янукович! Янукович!", а всі інші — мовчать. Їм там, мабуть, усім хо-

лодно, голодно, та до дому далеко. По-перше, "синіх" не відпустять: у них там напіввійськовий стан, їх нікуди не випускають, доки не скажуть кудись іти. У результаті ми обійшли Маріїнський палац, пройшли метрів сто, а за нами йшли троє із синіми стрічками. Ми прискорили крок — вони за нами. Але потім побачили київську міліцію та відстали. Не знаю, чи справді вони йшли за нами, але було трохи моторошно. "Беркут" тепер із нами, точніше, вони оголосили, що не будуть втручатися, але якщо, не дай Боже, щось трапиться,

вони будуть на нашому боці. Адміністрацію Президента зараз охороняє російський "Вітязь". Пішли чутки, що перекидаються війська на кордоні з Росією, але чутки не підтверджені, нічого ще не зрозуміло. Телефонували мої друзі з Луцька, у них у лісі стоять танки.

— **А тебе не дратує, що Росія використовує проти нас свої війська, веде політику експлуатації нашої незалежності?**

— Мені здається, що Росія — наступна. Якщо Україна виграє зараз, то наступна — Росія.

— **Мені "сподобався" виступ у прямому ефірі по трьох національних телеканалах якоїсь пані — на жаль, не запам'ятала її імені. Вона просила забрати дітей із вулиць та оголосила наступне: "Подивіться, з кого ми беремо приклад? З Грузії! А чого вони за рік досягнули, окрім війни?"**

— А Грузія вже рік, як вільна. Вчора відсвяткувала річницю Трояндової Революції.

— **І вчора був день Георгія Змієборця!**

— Так, а ще "Динамо" виграло — 2:0. Якщо б іще Ющенко переміг... Але він перемаже сьогодні чи завтра, чи післязавтра. І як тільки перемаже, ми одразу ж додому.

— **Додому хочеться?**

— Помитися б, відігрітися, виспатися... У нас уже намет увесь вологий від мокрого снігу. Якби сніг

був сухий, було б легше. Дуже во-лого тут та суворо. Але, в принципі, нормально. У наметі лежить чотири шари каримату, спальників багато — в два рази більше, ніж нас. Нерозкладані ми використовуємо як подушки, а розкладеними вкриваємося. Тож у плані матеріального забезпечення не скаржимося. Біля намету стоїть коробка ковбаси, нам роздають салати олів'є, шубу, піцу, плов. Постійно розносять чай. Удень принесли каву, термоси, рукавички, шкарпетки. На роботі в мамі однієї нашої дівчини шеф видав 3000 гривень спеціально для наметового містечка, аби купити все необхідне. Шкарпетки та рукавички, наприклад, уже всі розійшлися, а я не знаю, куди це подіну (показує на валянки), коли все закінчиться.

— **Як, куди?! Внукам будеш показувати!**

— Так, так! (сміється). У цих валянках я визволяв Україну! Ночами холодно, тож я одягаю валянки, коли сплю. Незручно, правда, вони погано влазять у спальний мішок, але зовсім не холодно.

— **У наметовому містечку багато людей із твого університету?**

— Так, із КПІ людей багато. Ректорат оголосив, що пари не відмінюються, викладацький склад від занять не звільняється, але студенти вільні в своєму виборі. Якщо їхнє місце на Майдані, а не на парах, то засуджувати їх ніхто не буде.

Фото О. Цеацури

